Telefonas. LACKAWANNA 5529

„Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėtnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose $1.50
Kitose Viešpatystėse $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly „Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgeliutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $1.50
To Foreign Countries $2.00
„TĖVYNĖ",
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 41 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Autorized on June 27, 1918. New York, N. Y., Spalio (October) 9, 1925. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875 Vol. XVI

MINNESOTA HISTORICAL SOCIETY

Daug Žmonių Užgriuvo Tunely

Ispanai Užėmė Maurų Sostinę

Saugumo Pakto Konferencija Prasidėjo

DAUG ŽMONIŲ ŽUVO TUNELIUI ĮGRIUVUS.

Spalių 2 d. įgriuvo Chesapeake ir Ohio gelžkelio tunelis, einantis po Jefferson parką, netoli Richmond, Va., užberdamas darbinį traukinį su apie 50 darbininkų. Įėjimas į tunelį užgriuvęs ir tunelis yra apie mylią ilgio ir savo giliausioj vietoj yra 150 pėdų po žeme.

Taipgi pranešama iš Bluefield, W. Va., kad netoli nuo čionai spalių 3 d. Superior Pocahontas angliakasykloje įvyko eksplozija, kuri užgriovė kasykloje apie 30 darbininkų. Užgriautųjų darbininkų likimas iki spalių 6 d. ryto dar buvo nežinomas.

ISPANAI UŽĖMĖ MAURŲ SOSTINĘ.

Spalių 2 d. po smarkių kovų Ispanijos kariuomenė užėmė Morokos sukilėlių sostinę Aždirą, kuri rasta deganti. Sakoma maurų kariuomenės vadas Abdel-Krimas pabėgęs į saugesnę vietą, ragindamas savuosius nepasiduoti užpuolikams. Vienok esą šitas nepasisekimas maurų kovose už savo nepriklausomybę pakirtęs ir pačios maurų kariuomenės upą ir daugelis kareivių apleidžia savo vadą ir bėga nuo tolimesnio kariavimo. Taipgi žinios skelbia, kad ir Prancuzijos kariuomenės fronte prasidėjęs ofensyvas ir prancuzai su pagalba didžiųjų kanuolių nesulaikomai žygiuoja pirmyn.

SAUGUMO PAKTO KONFERENCIJA PRASIDĖJO.

Spalių 5 d., Locarne, Šveicarijoje, prasidėjo tarpe Vokietijos ir Aliantų vadų saugumo pakto sudarymui konferencija, kuri bus vedama einant Versalės sutarties dėsniais. Matyt ir Prancuzijos valdonams labai svarbu, kad butų pasiekta sutarties šioje konferencijoje, nes jie labai didelės svarbos šioms derybom deda. Taipgi žinios skelbia, kad eina rimtų gandų, buk Vokietijos nacionalistai yra pasiryžę nužudyti Vokietijos delegacijos pirmininką ir užsienių reikalų ministerį Stresemann pirm to, negu bus pasiekta susitarimo tarpe Vokietijos ir Aliantų delei saugumo pakto. Policija saugoja Vokietijos delegacijos pirmininką ir užsienių reikalų ministerį Stresemann.

NESUSITARTA DEL PRANCUZIJOS SKOLŲ.

Nieku budu negalėjo susitarti Amerikos valdžia su Prancuzijos finansine misija delei Prancuzijos karo skolų mokėjimo Amerikai. Abi komisijos tarėsi per kelias dienas ir visos pastangos nuėjo niekais. Pagaliau Amerikos komisijos pasiulymu, kuriai vadovavo Iždo Sekretorius Mellon, susitarta sekamomis sąlygomis: Prancuzija mokės Jung. Valstijoms po 40 mil. dolerių kasmet per penkis metus ir per tą laiką bus dedama pastangų galutinam susitarimui paskolos fundavimui. Šitą sutartį turi užgirti Jung. Valst. senatas ir Prancuzijos parlamentas. Laikraščiai tikrina, kad Prancuzijos spauda labai džiaugiasi šituo derybų nepasisekimu. Aukščiau minėta suma lyginasi vienam nuošimčiui palukanų į metus už esamą paskolą. Prancuzų finansinė misija apleido Ameriką spalių 2 d.

DAR NEIŠKĖLĖ NUSKENDUSIO SUBMARINO.

Iki spalių 6 d. ryto dar neiškėlė į viršų nuskendusio submarino S—51, nors buvo dedamos visos pastangos jį iškelti. Narunų pastangomis jau išimta iš nuskendusio submarino 5 prigėrusių jureivių lavonai ir yra manoma, kad visi jureiviai yra prigėrę, nes narunams pragręžus skylę mašinerijos kambary pasirodė, kad jis pilnas vandens. Spėjama, kad visi submarino kambariai yra užsemti vandeniu ir visi jame buvę jureiviai yra prigėrę.

ANGLIJOS DARBO PARTIJA PRIEŠ KOMUNISTUS.

Įvykusiam pereitą savaitę Anglijos Darbo Partijos kongrese Liverpooly 2,954,000 balsų prieš 321,000 nutarta nepriimti komunistų į Darbo Partiją ir nestatyti jų kandidatais į parlamentą ir kitas valdiškas vietas nuo darbininkų. Ir taip keliais atvėjais komunistai perbalsuoti milžiniška balsų didžiuma. Vienok žinios skelbia, kad esantieji darbo unijose komunistai stengiasi sudaryti Darbo Partijos kairųjį sparną ir tuo budu jie gali pravaryti apie 10 savo kandidatų į parlamentą sekamuose generaliuose parlamento rinkimuose.

TARPPARLAMENTARINĖ KONFERENCIJA PRASIDĖJO.

Spalių 1 d. prasidėjo Vašingtone, kongreso atstovų buto salėje, Tarpparlamentarinės Sąjungos konferencija, kurioje dalyvauja apie 400 delegatų, atstovaudami 41 valstybę. Konferencijos darbai vedami kontakte su Tautų Sąjungos nustatytais dėsniais tarptautinės politikos arenoje. Pirmiausiai buvo leista padaryti pranešimus įvairioms atskirų valstybių delegacijoms apie padėtį savo krašto, tačiau kad butų kas nors kalbėjęs Lietuvos reikalais, laikraščiai neskelbia. Lenkų delegacija prašė, kad butų dedamos pastangos užtikrinimui jos dabartinių sienų ir kad išgavus iš Amerikos nors 200 milionų dolerių paskolą, kuri esą reikalinga Lenkijos ekonominiai padėčiai sustiprinti. Konferencijoje svarstomi politiniai ir ekonominiai tarptautiniuose pasaulio santykiuose vyraujanti klausimai.

ĮVAIRIOS ŽINUTĖS.

— Spalių 3 d. vėl buvo jaučiamas lengvas žemės drebėjimas Santa Barbara kurorte. Jokių nuostolių nepadaryta.

— Turkijos valdžia pašaukė stoti kariuomenėn keturių kliasų naujokus, tarpe 22 ir 25 metų amžiaus. Taipgi mobilizuoja ir rezervų karininkus. Londono žinios skelbia, kad Turkijos kariuomenė koncentruojama Mozulo apylinkėje.

— Maskvos apylinkėse pasirodė daugybė vilkų, kurie išpiovė tukstančius galvijų ir net keliolika žmonių sužeista.

— Graikijos Steigiamasis Seimas paleistas ir paskelbti nauji rinkimai. Gen. Pangalos, kuris yra premieriu ir karo ministeriu, tikrina, kad Seimas nustojo tautos pasitikėjimo ir buvo tik truktdytoju valdžios darbams.

— Wisconsin valstijos senatorium į Jung. Valst. kongresą išrinktas Robert M. La Follett Jr., sunus mirusiojo senatoriaus. Jis gavo apie 120,000 balsų daugiau, negu tvirčiausis jo oponentas.

— Lenkijos atstovu Jung. Valstijoms paskirtas Jonas Ciechanowski, buvęs juriskonsultas Lenkijos atstovybės Londone.

— Rugsėjo 29 d. pasimirė Prancuzijos žymus diplomatas Leonas Bourgeois. Jis savu laiku buvo Prancuzijos premieru ir taipgi buvo pirmuoju Tautų Sąjungos Tarybos pirmininku. Jam stovint Sąjungos priešakyje Varšavos imperialistai išplėšė Lietuvai Vilnių.

— Buvęs Rusijos caro apsaugos gvardijos pulkininkas Eugene A. Genung teismo nuteistas trimi mėnesiais kalėjimo už kaipo vagis. Jis gyveno Flushing, L. I., N. Y.

— Skelbiama, kad Prancuzijos archeologai Egipte giliai žemėje atradę senovės miestą. Taipgi žemėje radę bažnyčią ir kelis kapinynus.

— Kopenhagos žinios skelbia, kad paskendo Suomijos kariškas šarvuotis laivas, su kuriuo kartu žuvo 47 jureiviai. Katastrofa įvykusi laike manievrų.

— Spalių 5 d., Atlantic City, N. J., prasidėjo Amerikos Darbo Federacijos 45-ta metinė konvencija.

— Maskvos žinios skelbia, kad po 11 metų uždraudimo vėl pradėda viešai pardavinėti visoje Rusijos valstybėje degtinė iki 60% alkoholinio tvirtumo.

Iš Lietuvos Laikraščių

SUGAVO LENKUS BEPLĖŠIANT PLAKATUS.

Kaune policija suėmė kelis lenkus bedraskančius išlipintus Šaulių Sąjungos plakatus „Vaduokime Vilnių". Iš suimtųjų vienas buvo Aukštesniosios Technikos Mokyklos mokinys Černiauskis, kiti trys: Michaliauskis, Ališauskis ir Bielauskis, vadinosi kalbamosios mokyklos mokiniais, tikslu suteršti mokyklos vardą, bet kai paaiškėjo, nėra joki mokiniai. Šančiuose taip pat suimtas vienas asmuo, draskęs „Vaduokime Vilnių" plakatus.

„LIETUVOS ŽINIŲ" KONFISKAVIMAS NUIMTAS.

Apygardos Teismas, išnagrinėjęs „Lietuvos Žinių" 153 ir 182 apskrities viršininko konfiskuotų numerių bylas, jokio prasikaltimo nerado ir konfiskavimą nuėmė. 1,400 „L. Ž." numerių, paimtų iš pašto, nutarė sugrąžinti paštan.

MIRĖ BUV. VALSTYBĖS KONTROLIERIUS.

Atvykęs Klaipėdon atsilankyti, buv. Valstybės Kontrolierius p. J. Zubrickas, rugsėjo 12 d. staiga pasimirė besėsdamas į tramvajų pas stotį. Mirtis įvyko nuo širdies ligos. Velionio kunas buvo nugabentas į Klaipėdos miesto ligoninę. Rugsėjo 16 d. 10½ val. prieš piet apart artimiausių giminių susirinko didokas burys draugų bei pažįstamų. Ponas Krašto Gubernatorius vardu vyriausybės uždėjo ant karsto vainiką. — Iš ligoninės, lydint Valstybės Policijos orkestrui, velionio kunas buvo pervežtas į katalikų bažnyčią, iš kur po pamaldų nulydėtas stotin. Velionio kunas nuvežtas į tėviškę Naumiestį.

Velionis Zubrickas buvo pirmutinis Valstybės Kontrolierius. Savo vietoj jis liko septiniuose Ministerių Kabinetuose ir atsistatydino tiktai su p. Galvanausko kabinetu.

TRANZITAS PER LIETUVĄ.

Tenka patarti, kad tranzitas per Lietuvą iš Vokietijos į SSSR ir iš SSSR į Del to paskutiniuoju metu žymiai padidėjo Lietuvos traukinių rida. Per šių metų liepos mėn. visų Lietuvos plačiųjų geležinkelių rida pasiekė 220,773 klm., tuo tarpu kai per tą patį 1924 m. laiką traukinių rida siekė tik 194,260 klm.

Paskutiniuoju metu padidėjo ir siaurųjų geležinkelių rida, butent per šių metų liepos mėn. padaryta 94,515 klm., o per tą pat 1924 metų laiką — tik 73,476 klm.

DERYBOS DEL PASKOLOS EINA SĖKMINGAI.

Atvykęs į Kauną Amerikos firmos „Fondation and Co." atstovas p. Giršavičius jau turėjo kelis pasitarimus su ministeriu pirmininku ir finansų ministeriu p. V. Petruliu del firmos siulomos Lietuvai paskolos. Kiek tenka patirti, derybos eina sėkmingai. Rugsėjo 15 d. į Kauną tuo pat tikslu atvyko sakytos firmos reikalų vedėjas p. Faiferis.

STAMBIOS PERMAINOS ŠAULIŲ SĄJUNGOJE.

Lietuvos Šaulių Sąjungos viršininku Krašto Apsaugos Ministerio vieton atsistatydinusio kap. Klimaičio paskirtas kap. Kalmatavičius. Šio jauno karininko biografija kiekvienam lietuviui yra žinoma, kas tik truputį pažįsta Klaipėdos krašto išvadavimo istoriją.

Sveikinant su šiuo kilniu paskyrimu linkime, kad naujam Šaulių Sąjungos viršininkui tektų su šauliais pro Aušros vartus įeiti pirmajam ir į Vilnių.

ŠVENTOSIOS UOSTO STATYMAS.

Susisiekimo Ministerija šiomis dienomis įnešė Ministerių Kabinetan įstatymo projektą apie visos eilės ukininkų žemės nusavinimą uosto reikalams. Šisai įstatymo projektas bus dabar svarstomas Ministerių Kabinete ir paskui bus įneštas Seiman.

PABALTĖS TELAGRAMŲ AGENTUROS.

Rugsėjo 8 d. Rygoj įvyko Lietuvos, Estijos ir Latvijos telegramų agenturų konferencija, kurioj „Eltai" atstovavo p-lė Aviepas ir „Letai" p. Berzinš. Svarstyta agenturų bendri reikalai ir prieita prie visiško susitarimo visais klausimais.

LAUKO DARBININKŲ REGISTRACIJA.

Vykstančių Prancuzijon lauko darbininkų registracija sparčiai eina pirmyn. Iki šiol jau užsiregistravo 1200 darbininkų. Registracija tęsiama toliau.

LAIVŲ JUDĖJIMAS KLAIPĖDOS UOSTE.

Per šių metų 7 mėnesius 440 laivų, 515,100 cbm. netto talpumo, o išplaukė 436 laivai 514,700 cbm. netto talpumo. Per tą patį 1924 m. laiką įplaukė 395 laivai 407,800 cbm. talpumo, o išplaukė 319 laivai 399,900 cbm. talpumo.

JAVŲ DERLIUS.

Žemkenčių rugių derlius visoje Lietuvoje dvigubai geresnis, negu pereitais metais. Vienas ha. davė nuo 23 iki 33 centnerių. Žemkenčių kviečių derlius taip pat žymiai geresnis už pereitąjį. Vienas ha. davė

Politinė Byla

Rugsėjo mėn. 3 dieną Mariampolės Apygardos Teismas nagrinėjo politinę bylą, kurioje dalyvavo apie 20 kaltinamųjų. Jie visi buvo kaltinami, kad priklausė prie organizacijos, kuri turi tikslo „nuversti esamąjį visuomenėje sutvarkymą ginkluoto sukilimo budu", kad kurstė piliečius dėties į tą jų organizaciją, kad gabeno iš užsienio, laikė, ir platino komunistinę literaturą, ir visiems jiems buvo grasinama bausmė 8 met. sunkiųjų darbų kalėjimo. Kaltinamųjų skaitliuje buvo Vilkaviškio „Žiburio" gimnazijos 6 mokiniai nepilnamečiai, kurie politinės policijos nuomone buvo sudarę komunistų jaunuomenės kuopelę Vilkaviškyje; o kiti kaltinamieji — tai Gižų apylinkės ukininkai, kurie taipogi buk buvę sudarę antrą komunistų kuopelę. Jų skaitliuje buvo ir Pranas Lingys, kuris buvo valsč. viršaitis ir kuris nekartą buvo kankinamas rusų, vokiečių žandarų del politikos ir kuris nelaukė kad jo pasirįžimas ir nuoskaudos iškęstos kovoje del laisvės patarnaus tautiškam bizunui ir tautiškai elektrai.

Benagrinėjant šią bylą Teisme, paaiškėjo pažymėtinų dalykų: Politinės policijos agentai neturi supratimo apie įvairius krypsnius kairiojo visuomenės sparno. Nežino kuom skiriasi aušrininkas nuo visuomeninko. Kada pažangesnieji mokiniai gimnazijos valdžios ir kunigo persekiojami slapta susirenka, tai politinės policijos agentai įtaria čionai esant nelegale organizacija, o jeigu slapta organizacija, tai butinai, slap. pol. nuomone, turi buti komunistinė. Be jokių įrodymų politinė policija areštuoja prieauglius, kaikuriems jų dariusi skaudėjimų, turint tikslo išgauti kad ir melagingų prisipažinimų esant kaltais. Vienintėlis taisiamųjų kaltės įrodymas, tai tik politinės policijos agenturos žinios. Kas tokios tos agenturos žinios? Tai pranešimas pasamdytų slaptų šnipų (lotyniškai tariant agentų), ką jie pastebėję, nugirdę, supratę, įtarę ir tt.

Slapti šnipai ar agentai norint pasirodyti kad jie uoliai dirba, iš mažo dalyko padaro didelį. Nes geresnis šnipas gauna daugiau algos ir paaukštinimų.

Savaime suprantama, kad agenturos žinios yra išpūstas dalykas ir jokis teismas neima agenturos žinių kaip kaltės įrodymų...

Jokių kitų įrodymų, kaip agenturos žinios nebuvo iškelta ir gižiečiams. Paaiškėjo, gižiečiai turėjo lavinimos draugiją „Varpas", turėjo ir Profesinę Sąjungą. Į tas draugijas atsilankydavo ir komunistas, kuris norėjo pakreipti draugijos veikimo kryptį komunistinėn vagon, bet komunistai suradę stiprią opoziciją, ir nepasisekimą. Vienok žvalgyba samprotavo kitaip: Jeigu nėra komunistų, tai reik juos išmislyti. Tarsi eidama pėdomis garsaus prancuzų mąstytojo, kuris pareiškė: „Jei Dievo nebutų pasaulyje, tai butinai reikėtų jį sutverti" ir žvalgyba areštavo ukininkus, kurie apie politiką jokio nusimanymo neturėjo. Pavyzdžiui vienas teisiamasis paklaustas, delko žmonės stoja į Profesinę Sąjungą — atsakė: lavintis; paklaustas ką reiškia lavintis, atsakė, ruošti vakarėlius, šokti.

Valstybės Gynėjas atsisakė kaltinti — teisiamus priklausyme prie „komunistų". Advokatams gynėjams nebuvo su kuom kovoti. Teismas, visus kaltinamuosius išteisino.

Bet kiek tie žmonės turėjo iškentėti žvalgyboje, kiek sugaišo laiko, kiek perkentė neramumo ir rupesnio kol sulaukė Teismo sprendimo. Visa tai rodo, kad Lietuvoje galima kiekvienam žmogui primesti komunizmą, suimti, tardyti, patraukti teisman, ir vėliau paleisti. Tokių išpūstų bylų buvo keliolika, ir buvusis gen. gub. Veriovkinas ar musų Grudyninas gali ištiesų didžiuotis, kad jiems valdant žmogaus asmens teisės netaip smarkiai buvo laužomos.

Nekaltai nukentėjęs.
(„Šešupės Bangos")

Ei Pasauli! Mes be Vilniaus Nenurimsim!

Spalių 9 d. — Lietuvių Tautai Gedulos Diena...

Šiemet Spalių mēn. 9 d. sukako penki metai kai Varšavos imperialistai savo banditiško smurto žygiu išplēšē Lietuvos širdį — sostinę Vilnių. Lietuvių Tauta neliaus minējus šią Gedulos Dieną iki užplevesuos Lietuvos trispalvē vēliava ant Gedimino Kalno!

Varšavos militaristų pavergtosios Lietuvos dalies likimas. Šis paveikslēlis pilnai simbolizuoja plēšrųjų lenkų verguvēn patekusių musų brolių ir sesučių kruvinąjį kryžiaus kelią.

GEDULOS DIENA

Šiandien, spalių 9 d., sukanka lygiai penki metai nuo tos baisios Lietuvai dienos, kurioje viliugingi Varšavos militaristai banditišku budu išplēšē Lietuvos širdį — sostinę Vilnių. Taigi spalių 9 d. — lietuvių tautai Gedulos Diena. Ir šitą baisią dieną visa lietuvių tauta privalo kasmet minēti iki vēl neužplevēsuos Lietuvos trispalvē vēliava ant Gedimino Kalno — toje kiekvienam lietuviui neužmirštinoje lietuvių tautos šventovēje.

Vienok šitą Gedulos Dieną privalome minēti ne tuo tikslu, kad reiškus savo nusiminimą, kad liejus ašaras prisiminus šitą lietuvių tautai kruviną skriaudą, arba kad pareiškus nusiskundimus pasaulio valdonams. Ne, ne tuo tikslu šitą Gedulos Dieną minime! Jei lietuvių tauta tik nusiskundimais ir nusiminimais šitą dieną minētų, tai pasaulio galunai tik pasijuoktų iš to. Pasaulis dar nesusilaukē tos dienos, kad jame teisybē ir žmoniškumas žydētų. Šiandien pasaulį dar valdo brutalinē jēga. jį slegia dar plēšrojo imperializmo politika ir teisybē pripažįstama tam, kuris pajēgia brutaline jēga savo žygius paremti. Todel šitokiam pasauliui nusiskundimo formoje reikšti savo skriaudas butų vien pripažinimu savęs bejēgiais, vien pažeminimu visos tautos pastangų, pasiryžimo musų sostinei atvaduoti.

Šitą Gedulos Dieną minime ir kasmet privalome minēti, kad pakartojus Vilniaus vadavimo himno žodžius: „Ei Pasauli! Mes be Vilniaus nenurimsim!" Turime kasmet priminti brutalinę jēgą garbinančiam pasauliui, kad plēšroji lenkų tauta pasižymējo banditišku smurto žygiu, kad ji atliko plēšikų darbą tarptautinių santykių arenoje, kad jos žodžiui negalima pasitikēti, nes ji savo sutarčių negerbia. Kasmet turime priminti priaugančioms lietuvių tautos kartoms, kad prieš jas stovi svarbus žygis — atvadavimas Lietuvos širdies, kad musų tautos kulturos žydinis, musų laisvēs ir nepriklausomybēs išauklējimo lopšys — musų Vilnius yra slegiamas Varšavos banditų verguvēje. Kad užgrobtoje Lietuvos dalyje šimtai tukstančių musų brolių ir sesučių eina kruvinuoju kryžiaus keliu, sunkų vergijos jungą nešdami, kad jie yra kankinami ir žudomi vien užtai, kad nori lietuviais pasilikti.

Štai kuriuo tikslu mes privalome šitą Gedulos Dieną minēti ir be abejonēs minēsime ją tol, kol visa Lietuva bus sujungta į vieną neatskiriamą vienetą su sostine Vilniumi!

Tačiau tik vienų prisiminimų neužtenka. Musų žodžiai, musų pasižadējimai turi virsti realum ir neatlaidžiu darbu. Šitą Gedulos Dieną privalome padaryti Vilniaus Vadavimo Švente. Kaip spalių 9 d. Lietuvos širdis — Vilnius išplēštas, taip spalių 9 d. turi sugrąžinti Vilnių Lietuvai. Todel minēdami šitą Gedulos Dieną, šitą Vilniaus Vadavimo Šventę atsiminkime, kad musų pareiga moraliai ir medžiaginiai paduoti pagalbos ranką musų broliams ir sesutēms, kuriuos viduramžių inkvizicijos priemonēmis kankina plēšrieji Varšavos imperialistai. Šioje dienoje atatinkamomis rezoliucijomis pareikškime pasauliui, kad mes be Vilniaus nenurimsim ir kartu priminkime, kaip barbariškai mųs brolius lenkai kankina. O svarbiausiai, tai sudēkime tiek medžiaginēs paramos Vilniaus ir visos užgrobtos Lietuvos dalies lietuvių tautinei darbuotei, kad visos jų visuomenio gyvenimo sritys butų pilnai aprupintos galingu doleriu, kad jie galētų kiekvienam kaime įkurti lietuvių mokyklą. Tai pagrindinis Vilniaus vadavimo dēsnis.

Tik šituo keliu eidami spalių 9 d. paversime tikraja Vilniaus Vadavimo Šventę ir tuomet jokia pasaulio jēga negalēs sulaikyti lietuvių tautos galingo žygio Vilniaus atvadavimui.

———:o:———

SPALIŲ 9 D., 1920 M.

Žiurint atgal į tą laikotarpį, kuris atskirtas nuo musų penkiais metais, prisimena daug matytų vaizdų ir įvykių tos dienos, kurią Amerikos lietuviai mini su skausmu ir viltim.

Anksti rytą, jau saulutei pasirodžius šale pilēs kalno, sugrįžome po ilgos sargybos Vilniaus priemiesčiuose. Tikēdami susiremti su lenkų partizanais, mes visą naktį budējom ir buvom pasirengę sutikti priešą. Bet viskas praējo ramiai. Gyventojai miegojo, tarytum neatbodami, kad netolimais eina nelygi, bet smarki kova už jų likimą ir laisvę.

Nežiurint į besiartinančius šuvius, kurie rodē, jog karo laimē sviro priešo pusēn, mes vis nenorējom tikēti, jog reikēs apleisti Vilnius. „Jie nepasieks Vilniaus; kovoje su lenkais lietuviai dar nebuvo praradę jo..." — taip daugelis galvojo ir tikējo. Kritinguose momentuose žmogus yra palinkęs tikēti ir į stebuklus.

Bet štai komendanturoj gaunam įsakymą užimti visus tiltus ir laukti kol miesto neapleis paskutinis lietuvių kareivių. Dabar mums buvo aišku, kad likimas brangaus miesto nulemtas — už kelių valandų, o gal ir greičiau, jis atsidurs priešų rankose.

Paslēpę skausmą savo širdies gilumoj, mes traukēm Šv. Jurgio prospektu į Žvēryną. Nors jau pusryčiai, bet gatvē beveik tuščia, neskaitant kelių moterų ir mergaičių, kurios mus lydējo. Krautuvēs buvo uždarytos ir tik kur ne kur bailiai pasirodydavo lange žmogaus figura.

Priējom tiltą ir užēmēm sargybas. Paskutinē kuopa turēs neužilgo pereiti, o paskiau gal dar pora sargybinių ir musų uždavinys bus atliktas — turēsim ir mes apleisti Vilnių. Pamiršę alkį, miegą ir nuovargį, mes laukēm paskutinio momento vis dar tikēdami, vis dar laukdami naujo įsakymo grįžti į miestą.

Bet štai atžygiuoja ir paskutinē kuopa, paskutinē Vilniaus miesto apsauga. Su ja reikēs pasitraukti ir mums.

Visus apima neramumas ir gailēstis skirties su tuo miestu, kurs taip artimas musų širdžiai, musų svajonēms ir sapnams. Buvusi per amžius Lietuvos sostinē atiduoti svetimiems! Joj juk liekas dalis musų gyvenimo; dalis mirusių ir dar gyvų atsiminimų. Tik vakar dar nedrąsiu akies žvilgsniu atsisveikinom su savo numylētine ir draugais. Šiandien gi jie liekas atskirti kas žino kaip ilgai... Ir galybēs minčių plaukē per musų sąmonę, žadindamos norą neapleisti tos vietos iki... iki žusim ar laimēsim.

Bet pasigirdo komanda ir mes pradējom žingsniuoti. Musų užpakaly pasiliko tas brangus miestas, o priešaky stovējo neaiškus vaizdas klajonių, be gimtojo krašto, be sostinēs...

V. L.

mējimais, tai moraliniu žvilgsniu jos mums labai pakenks. Apie tas derybas sužinojome tik iš lenkų laikraščių, rengiamos buvo didelēje paslaptyje.

Musų padētis, žinoma, toki pat varginga. Kiek turime jēgų ir lēšų kulturinį darbą dirbame, kovodami su įvairiais varžymais. Labiausiai esame susirupinę mokyklomis, jų, kaip žinote, turime nemažai, bet lenkai kas met daro daug pastangų jas sulenkinti: senai verčia visose lietuvių mokyklose dēstyti lenkiškai Lenkijos istoriją, geografiją ir žinoma lenkų kalbą. Šiemet gi jau liepia lenkiškai dēstyti ir bendrą istoriją ir geografiją. Prieš tai griežtai protestavome, bet mažai teturēdami iš vientaučių paramos (Ženevoj ir Kopenhagoj apie tokius „mažmožius" nekalba, daug svarbesnis dalykas malkų plukdymas), vargiai galēsime laimēti, o už nepildymą to įsakymo grąso uždarysią mokyklas. Žinoma ir tokiose mokyklose lietuvių vaikų nesulenkins, bet yra didelē skriauda, kad pačių lietuvių lēšomis išlaikomose mokyklose jau beveik pusę dalykų reikia dēstyti lenkiškai.

Kai del sunkios padēties Lietuvių Sanitarinēs Pagalbos Draugijos Vilniuje, tikējome, kad tai draugijai galēs padēti Amerikos lietuviai daktarai ar aptiekoriai. Į musų atsišaukimą tačiau nesusilaukēme jokio dagi atsiliepimo... Gal ir negavo jo, bet nesulaukiau atsakymo ir iš atskirų asmenų, kuriems rašiau. Šiaip taip dar laikomēs savo sunkiai uždirbtais skatikais palaikydami tą svarbią Vilniuje įstaigą.

Vasaros metu mano vardu yra gauta iš čikagiečių 440 dolerių, jiems tarta padēka. Be tų esu dar gavęs 40 dolerių ir 10 dolerių, kuriuos nežinau, kas atsiuntē. Visos tos aukos vartojamos gabių našlaičių šelpimui ir švietimui.

D-RAS D. ALSEIKA.

Vilnius, 5—IX—25.

KODEL UŽMIRŠTATE MUS!

Rodos kiekvienas protaujantis lietuvis turētų suprasti, kad okupuotos lenkais Lietuvos dalies lietuviai yra svarbiausiu pagrindu ir pačios tos teritorijos išvadavimui iš po okupantų jungo. Tuo tarpu mes, Vilniaus lietuviai, labai maža paramos gauname iš Amerikos lietuvių savo tautinei darbuotei palaikyti. Nejaugi musų broliai norētų užmiršti mus sunkioje padētyje esančius ir iš visų pusių puolamus ir kankinamus plēšrųjų Varšavos imperialistų?..

Nors nesinori tokiai baisiai minčiai pasiduoti, tačiau reikia pasakyti, kad šiais metais pažangioji Vilniaus moksleivija ir visas tautinis vekimas Vilniuje labai mažai paramos gavo iš brolių Amerikos lietuvių. Pašalpa reikalinga ne tik abelnam musų veikimui, bet ir pirmeivių moksleivių sušelpimui, kurių yra nemaža ir jiems pašalpa butinai reikalinga, bet mes labai mažai tegalime jiems padēti. Nieks tam reikalui nē skatiko neprisiunčia. Tuo tarpu klerikalai savo ateitininkus kiek galēdami šelpia ir tam reikalui namaža paramos gauna iš Amerikos.

Todel broliai amerikiečiai, neužmirškite Vilniaus lietuvių pirmeiviškosios moksleivijos!

VILNIAUS MOKSLEIVIS.

SUŠELPKITE MUS!

Gerbiamoji „Tēvynēs" Redakcija, nuoširdžiai meldžiame sušelpti mus, nes gyvename labai sunkias valandas po lenkų jungu. Čionai, Švenčionių apskrities, Odučiškių valsčiaus apylinkēj yra nemaža energingų ir pasišventusių lietuvių, ypač jaunimas ugniniu pasiryžimu dega ir norime veikti, kad pasiliuosavus iš Varšavos verguvēs, bet nežinome kaip tas šventas ir svarbus darbas dirbti — neturime jokių šviesos dirvoje žinučių ir nežinome kaip darbuojasi musų išliuosavimui iš vergijos mųs broliai Amerikoje.

Todel šaukiamēs jusų broliai pagalbos — paduokite mums savo galingą ranką ir gelbēkite mus iš sunkios vergijos. Prisiųskite nors savo laikraštį, kad mes galētumēm nors patirti kaip jųs veikiate, ir pasimokyti nuo jųs, laisvēje gyvenantieji, kaip reikia kovoti su savo priespaudējais. Broliai, visas Vilniaus kraštas skausmų ir ašarų juroje skęsta — neužmirškite mus!

ODUČIŠKIS.

10—IX—1925.

Dalis našlaičių globojamų Vilniaus lietuvių Aušros Vartų Bendrabutyje (prieglaudoje). Jie beveik visi vyžuoti, o kiti pusbasiai ir visai apdriskę. Šitą prieglaudą jau nekartą lenkai puolē, norēdami ją visiškai sunaikinti.

———:o:———

VILNIAUS VADAVIMO KOMITETAS

Paskutinieji penki metai mus įtikino, kad nēra Lietuvos be Vilniaus. Kiekvieną sykį vaizduodami sau atgimusią Lietuvą, mes tuojau prisimenam, kad jai dar daug ko truksta — truksta Vilniaus. Ir kol tasai istorinis miestas bus svetimų rankose, mes vis jausimēs neturį pilnos nepriklausomybēs ir užbaigtos statyt valstybēs.

Amerikos lietuviai tą atjaučia ir supranta. Draugiškuose pasikalbējimuose, susirinkimuose, spaudoj jie mini Vilnių, pasižada nepalikt jo Lenkijai ir svarsto kaip jį atvaduot. Bet vienas gal ypatingiausių Amerikos lietuvių rupesnio pasekmių yra tvērimas visuomeninēs organizacijos, kurios siekimuose garsiai skambētų sostinēs atvadavimas. Tąja organizacija yra Vilniaus Vadavimo Komitetas, apie kurį ir teks trumpai pakalbēti.

Aprašant kokią nors įstaigą, pirmiausia tenka pažymēti jos uždavinius. V. V. K-to uždavinys aiškus — surasti ir išnaudoti visus budus, kurie pagreitintų paliuosavimą okupuoto krašto. Komitetas rupinasi rinkti aukas ir siųst jas į Vilnių palaikymui mokyklų, prieglaudų ir tt. Vilniaus lietuviams reikalinga parama, nes savomis lēšomis jie negali padengti visų išlaidų, surištų su politiniu ir kulturiniu darbu okupuotam krašte.

Šale aukų rinkimo Vilniaus Vadavimo Komitetas, siekdamas savo tikslo, naudojasi dar kitokiomis priemonēmis. Tam tikrais keliais jis stengiasi priciti prie šios šalies politikų, kurie turi sprendžiamą balsą Vašingtone ir didelę įtaką Europoj. Tuo budu retais, bet rimtais žingsniais norima patraukti Amerikos opiniją Lietuvos pusēn.

V. V. K-tas rupinasi, kiek galēdamas, palaikyti ir sustiprinti šios šalies lietuvių dvasią kovoje už Vilnių; nenusiminti del laikinų nepasisekimų ir nenustoti vilties. Amerikos ir Europos laikraščiai yra pilni apmokētų lenkų pinigais korespondencijų, kad Lietuva netik negaus Vilniaus, bet ir pati pateks po svetimų globa. Komitetas savo atsišaukimais ir darbais stengiasi sunaikinti tos propagandos blogus vaisius ir atstatyti senąjį lietuvių pasitikējimą savo jēgomis.

Dabar klausimas, ką atliko Vilniaus Vadavimo Komitetas? Žinoma, jo veikimas dar neužbaigtas ir, rodos, butų peranksti daryt pilną darbų apyskaitą, bet pakeliui ir nesididžiuojant galima pasakyti, jog jis padarē gana daug. Surinko pusētinai aukų, turējo skaitlingų viešų parengimų, protesto mitingų Chicagoj ir kitur. Jis, o ne kas kitas, išpopulerizavo Vilniaus vadavimo obalsį, kurs dabar plačiai pasklydo.

Vienok visi panašųs darbai galima atlikt tik su parama musų visuomenēs, ypatingai laikraščių, kurie atlieka daugiau, negu kad galima laukti dabartinēse aplinkybēse. Yra, beabējo, išimčių. Tos išimtys: veikējai ar laikraščiai stengiasi iš Vilniaus lietuvių nelaimių ir vergijos pasipelnyti sau ir savo partijai, nors žino, kad toks jų elgesis ardo visą darbą. Bet musų laimei jie yra mažuma.

Padarę trumpą Vilniaus Vadavimo Komiteto apžvalgą, mums belieka pareikšt vilties, kad Amerikos lietuviai pritars jo veikimui ir padēs jam siekti to aukšto tikslo. Dirbti savo sostinēs paliuosavimui yra musų pareiga. Vēliau, atlikę savo užduotis, galēsime didžiuotis, dalyvavę šiame šventame tautos darbe.

M. V.

Vienas žymiųjų ir gal daugiausiai pasidarbavusių lietuvių tautos budintojų Dr. Jonas Šliupas ir Martynas Jankus—abudu aušrininkai.

Vienas pirmųjų lietuvių tautos budintojų ir „Aušros" įkurējų Dr. Jonas Basanavičius.

Žymus lietuvių tautinēs sąmonēs budintojas ir aušrininkas — rašytojas Dr. Vincas Kudirka.

———:o:———

PAVERGTŲJŲ BROLIŲ BALSAI

SUNKI MUSŲ PADĒTIS.

Iškilo naujų klausimų, naujų įvykių ir mums, Vilniaus lietuviams. Šiuo momentu Kopenhagoj eina derybos. Kaip mes vilniečiai į jas žiurime? Tuo klausimu visų musų, be politinių pažiurų skirtumo, yra vienoda nuomonē: žiurime į jas labai kritingai. Jeigu tos derybos neišsirs ir pasibaigs tik lenkų laivaičiams ir visados laiko nori (Daugiau bus)

Anglo Kelionė į Lietuvą

Rašo V. K. Račkauskas.

II. PER ASPERA AD ASTRA.

Lietuvių Kilmė.

Ugnis prie stabmeldžių aukuro, ties Lietuvos Karo Paminklo Kryžium, atrodė man lig tautos sielos simbolas. Lietuva buvo paskutinė stabmeldiškumo tvirtovė Europoje ir, nors jos gyventojai oficialiai priėmė krikščionybę keturioliktame amžiuje, dar ir dabar, kai kiek giliau pakrapštai lietuvį, žiurėk ir pasirodo stabmeldys kataliko kailyje.

Atrodo, kad šitie atsiskyrę nuo kitų žmonės, garbinę griausmo dievą Perkuną ugnyje, gindamiesi nuo krikščionybės, lig ir jautė grąsiantį jiems pavojų, nes krikščionybės pergalė nesuteikė jiems nieko kito, kaip tiktai pralaimėjimą ir atsisakymą netik nuo savo teritorialių užkariavimų, bet, kas dar blogiau, atnešė jiems ir jų tautinės sielos vergiją.

Per tukstantį suvirš metų lietuviai gyveno ramybėje, tvarkydami savo likimą tame krašte, kurin jie atėjo po kelių šimtmečių klajonių iš Kaspijos Jurų pakraščių, kur buvo pirmoji didžiųjų arijų šeimynos, kuriai jie priklausė, buveinė. Galimas daiktas, kad jie atėjo dar iš tolimesnio krašto, bet jų kilmė pareina iš Rytų, ir jų senos legendos pasakoja, kaip jie, savo dievų įsakymais, leidosi kelionėn nuo tolimo okeano, ligi pasiekė kitą jurą. Vienų manoma, juos keliavus Rytų linkui su graikais ir paskui, atsiskyrus nuo graikų, nuėjus į žiemius, kur, kartu su latviais ir senprusiais, arba borusais, sudarė atskirą indo-europiečių šaką, su savotiška skirtinga kalba; jie apsigyveno didžiame slėnyje tarp Dauguvos ir Vyslos, siekdami Baltijos Jurų.

Šičia, ligi vienuolikto amžiaus, jie buvo atskirti nuo kitų, jų didžioms girioms ir miškams saugojant jų taikingą gyvenimą. Šitais amžiais išsivystė jų tautinė dvasia; dėka tam, kad Lietuva nedaug teturėjo santikių su išoriniu pasauliu, jos žmonių budas įgijo to konservatizmo, kurs išlaikė jų tautines aspiracijas visais sunkiais laikais, kokius paskui jiems teko pergyventi.

Išlaikymas Senovės Kalbos.

Šitas lietuvių išsiskyrimas išlaikė lietuvių kalbą gyvybėje, ji yra vadinama „visų seniausia savo formose visų gyvų pasaulio kalbų ir savo esme ir dvasia labiausiai artima senovės sanskritui". 1) — Age Meyer Benedictsen sako, kad žinomas danų filologas Rasmus Rask, gyvenęs aštuonioliktojo amžiaus pradžioje, išgirdęs pirmu kartu lietuvių kalbą, manė tai esant sanskrito tarme, kokiu nors stebuklingu budu užklydusia į šį Europos kampelį. 2) — Ji turi daug panašumo su latynų ir senovės graikų kalbomis. Tačiau sunku butų įrodyti, kad tie žodžiai nėra buvę senovėje pasiskolinti, kaip kad daug slavų ir vokiečių žodžių buvo pasiskolinti, nesa lietuvių kalba, be jokios abejonės, yra visiškai skirtingas etimologinis vienetas. Mr. E. J. Harrison teisingai pastebi: „Iš slavų ir vokiečių pasiskolinti žodžiai nepadaro kalbos vokiška arba slaviška, taip pat, kaip ir musų pasiskolinti iš graikų ir latynų kalbų žodžiai nepadaro anglų kalbos graikų ar latynų kalba". 3)—

Lietuvių kalbos tyrumas, kaip ir istorija, be jokios abejonės įrodo, kad lietuviai gyveno nekliudomi per šimtmečius, gal tik kartais patirdami vikingų puolimus pajuryje. Bet negalimas dalykas, kad jie butų palikti nekliudomi visados. Pirmais jų priešais buvo rusai Rytuose, kurių jie visgi neįsileisdavo savo krašto vidun. Paskui atėjo pavojus iš Vakarų.

Kryžeiviai ir Lietuva virsta Karžygių Tauta.

Pasakojama, kad apie trylikto amžiaus pradžią vokiečiai pirkliai iš Lubeko buvo audros priversti ieškoti užvėjos Dauguvos Upės žiotyse. Ta audra buvo pragaištinga Lietuvai, nesa žinios apie turtingą stabmeldžių apgyventą kraštą sugundė Teutonų riterius, kurie dabar ilsėjosi po Kryžiaus Karo, prie naujo veiklumo. Tais laikais jie turėjo pateisinančio pamato pulti Pabaltijo kraštus. Šičia buvo stabmeldžių tauta, gyvenusi ties jų durimis. Ji reikia sukrikščionyti. Šitai gerai skambėjo. Bet tų laikų misionieriai ėjo į stabmeldžių kraštą nešini kryžių vienoje rankoje ir kardą antroje. Atversti gyventojų nebuvo galima kitaip, kaip tik užkariavus jų kraštą ir juos pačius padarius vergais. Vokiečių Kardininkų Ordenas buvo tai Ispanijos **conquistadores** pirmtakunai. Tai nebuvo vienų tik vokiečių ordenas, nes ir anglai riteriai, norėdami pasiplėšti už jurų, eidavo tarnauti į Prusiją. Apie tai kalba Chaucer'as, minėdamas riterį savo kurinyje **Canterbury Tales: 1)—**

„In Lettowe hadde he reysed
2) — and in Ruce."

(„Lietuvoje jis kariavo ir rusuose".)

Lietuviai beveik per du amžiu gynėsi nuo vienuolių riterių. Savo kunigų vedami, jie iš mylinčių taiką žmonių virto karžygių tauta. Išsiskirščiusios jų giminės susijungė prieš bendrą priešą, iš jų tarpo iškilo vadai savo kraštui ginti, jo pavojaus valandoje, kaip tai pasikartojo ir dabar, po septynių amžių. Vienas tų vadų Mindaugas, kad išgelbėjus savo kraštą nuo riterių plėšikų, priėmė su visais krašto didikais krikštą, tikėdamas Popiežiaus užtikrinimui, kad puolimai bus sustabdyti. Bet Kardininkuose buvo perdaug tvirto noro kariauti ir plėšti. Jie nepaisė Popiežiaus įsakymų ir vedė savo nebešventą karą, tad ir Mindaugas atsisakė nuo savo krikšto ir visus riterius, paimtus nelaisvėn pririšo prie arklių ir gyvais sudegino apleistųjų savo dievų garbei.

Galimas daiktas, kad Lietuvos karžygių, pratusių prie sunkių taurų medžioklės ir girių gyvenimo, narsumui dėka; galimas daiktas, kad jų karingų senų karuose užaugusių didžiųjų kunigaikščių vadovavimui dėka, arba gal dėka įsitikinimui į jų reikalo teisingumą, — kaip tenai nebutų, visgi po ilgų sunkios kovos metų jie nusimetė nuo savo pečių priešą.

Šitais laikais lietuvių tautos metamorfoza buvo užbaigta. Nesiliaujanti karai sukėlė juose troškimą užkariavimų, ir, Didžiąjam Kunigaikščiui Gediminui vadovaujant, jie netik atgavo visišką laisvę, bet praplėtė savo valstybės sienas nuo Baltijos ligi Juodųjų Jurų. Šis laikmetis buvo tai Lietuvos garbės čiukuras. Gediminas buvo vienas tų neskaitlingų istorijoje žmonių, kuriuos galime pavadinti tikrai dideliais: jame buvo retai teužeinama militarinio ir administratyvinio gabumų kombinacija; nors jis ir neturi Aleksandro Makedoniečio garbės, visgi jis turėjo daug jo genijaus. Jis įkurė Vilnių, pasirinkęs jam vietą, kai sakoma sapne, ir tas miestas liko krašto sostine 1323 metais.

Gediminas buvo protingas ir pakantus valdovas; jis buvo pirmas Lietuvos valdovas, atidaręs savo krašto duris Vakarų civilizacijai. Ligi jo laikų Lietuva beveik nebuvo paliesta Vakarų įtakos, kaip ir Japonija pirm penkių dešimtų metų. Kaip ir Japonijos valdovai, jisai suprato, kad tauta negali buti visados atskirta nuo kitų; jei ji nori eiti kompeticijon su Vakarais, tai ir turi mokytis iš Vakarų. Jo rumuose gyveno jau vienuolis šale su menininku ir, nors jis liko ištikimas savo dievaičiams ir visados laikė ugnį ant aukuro prie Gedimino kalno, visgi jis pakęsdavo tai, kad jo pavaldiniai budavo verčiami katalikų arba stačiatikių tikybon.

Gediminas buvo nukautas 1341 m. mušyje su teutonų ritieriais. Jam mirus, ta grandis, kuri laikė Lietuvą vienybėje, pradėjo irti, nes jo valstybė liko padalinta tarp jo dviejų sunų, — Keistutis valdė vakarų teritoriją ir Algirdas — rytų.

Tačiau tų dviejų brolių valdymo metu Lietuvos jėga nesilpnėjo. Algirdas, suburęs kruvon tėvo užkariavimus, trimis atvėjais buvo įžengęs Maskvon, bet lig tam tikro laipsnio ir pats pateko rusų įtakon. Iš kitos gi pusės, Kauno įkurėjas Keistutis buvo karštas tautininkas, ir tai jis, o ne jo vyresnysis brolis, pasiliko lietuvių širdyse ligi šios dienos. Jis tikrai buvo romantiškas asmuo, kaipo tikras tautos didvyris; jis romantiškai ir apsivedė, — jo žmona Birutė buvo vaidelytė, dabojusi šventąją ugnį ant Palangos Kalno, kurs dabar vadinamas jos vardu; Keistutis, sutikęs ją bemedžiodamas, įsimylėjo ir nusigabeno su savim.

(Daugiau bus)

1) — Benjamin D. Dwight, **Modern Philology.** Tai yra gana drąsus pareiškimas ir sunku butų jis įrodyti, ligi visiškai neapsipažintume su visomis visų viso pasaulio tautų gyvomis kalbomis. Daug teisingiau butų, kai pastebi mano draugas Profesorius C. Otto Blagden, Oriento Tyrinėjimų Mokyklos Dekanas, pavadinti ją visų seniausia išsilaikiusią iš visų indo europiečių šeimynos gyvųjų kalbų.

2) — **The Awakening of a Nation, pusl. 40.**

3) — **Lithuania; Past and Present, pusl. 37.** Reiktų pastebėti, kad p. Benedictsen laikosi griežtai priešingos nuomonės ir tvirtina, kad slavai ir lietuviai originaliai buvo viena rasė. Op. cit., pusl. 40.

1)— Prologas, 54 eilutė.

2) — Campaigned.

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

SLA. RESPUBLIKOJ.

III.

Kaip juodveidis negali buti baltu, taip partijos narys negali buti bepartyviu. Jei jis tokiu galėtų buti, tai nebutų partijos nariu.

Prisiartinant SLA. respublikos valdininkų nominacijoms, prasideda šioks toks bruzdėjimas. Mat kaip visų respublikų reikalų vedimui patys piliečiai išsirenka sau valdžią, prieš rinkimus įvairios partijos stato kandidatus į įvairias valdvietes. Kad pravarius savo partijų kandidatus priekyn, reikalinga tam tikra agitacija, o kuomet reikalinga agitacija, tai su agitavimu už savo partijos kandidatus prasideda ir politikavimai. Šitokie politikavimai galima pavadinti tikruoju vardu, tai „purvinimas", biauriojimas priešingos partjos pastatytų kandidatų, papirkimas laikraščių reporterių ir šiaip į politiką įsimaišiusių asmenų, skleidimas anonymiškų lapelių ir prasimanytų nebuvusių darbų primetimas vieni kitiems. Žodžiu sakant, kabintų purvą su rėškutėms ir drėbtų veidan kitos partijos kandidatui, kad jį publika pamačiusi biauriu, neatiduotų savo balso laike nominacijų ar laike rinkimų.

Kol kandidatų vardai nežinomi, tai tuo laiku tik partijos veda savo tarpe kovą; jų lyderiai įrodinėja savo partijų „nuopelnus", o priešingų partijų „netikusius" darbus. Daro įvairius prižadus, pasisako kokius pagerinimus žada įvesti tam mieste, toje valstijoje, jeigu tos partijos statomi kandidatai laimės rinkimuose.

Taigi ir SLA. respublikoje partijų politikavimai, kiekvieniems rinkimams besiartinant, ištryška vis aiškiau ir aiškiau. Kol SLA. neturėjo savo respublikoje visuotino balsavimo, tol politikieriai agituodavo kuopose, kad juos tik Seiman išrinktų, o kuomet gavosi Seiman, tai tenais visa politika budavo atliekama. Abelnai, nariai nežinodavo kas tenais tuose Seimuose dedasi, nes ta politika nebuvo taip aiški; jos procedura buvo trumpa: pora dienų Seimas ir viskas baigėsi. Bet dabar yra laiko. Pirm nominacijų galima partijoms per savo organus išvanoti viena kitai kailį, ir kuomet nominacijos praeina, sudaroma įvairių partijų kandidatų sąrašai, tuomet galima nemenkai paplavų užpilti tiems žmonėms už kalnieriaus.

Susidarius šitokiai padėčiai, dori SLA. respublikos piliečiai, dirbanti našius organizacijai darbus, užsitarnavę narių pasitikėjimo ir paramos ir žinodami per kokį veliušį bus pertraukiami, jei priims kandidaturą, lenkiasi ištolo nuo tos garbės. Nors jie galėtų dar didesnę naudą organizacijai padaryti, budami arti prie jos vairo, bet nenorėdami kęsti tų visų purvų, lenkiasi kiek galėdami tų visų kandidaturų.

Dabar jau prasidėjo musų respublikoje partijiniai ginčai: kas privalo užimti SLA. Centre vadovaujamas vietas? Jau atsivėrė taip vadinamas politikavimas, įrodinėjimas savųjų partijų „nuopelnų", o priešingų partijų „nedorybių".

Bolševikai savo spaudoje visą laiką be pertraukos, kelia triukšmą del SLA. užvaldymo. Mat dar jie nepamiršo praeitų rinkimų ir praeito Seimo įvykių, kurie jiems nieko tokio pageidaujamo ligi šiam laikui neatgabeno. Jie be pertraukos kritikuoja visus žmones, kurie tik nėra bolševikai. „Gyvenk ir duok kitiems gyvent" pas bolševikus tokio sakinio jų žodyne nėra. Pas juos vyrauja vien keršto obalsis: „Kas ne su mums, tai priešais mus"; tą jie vadina kliasų kova. Visur bando gyveniman vykinti ant kiek jiems sekasi tas obalsis miniose prigydyti. Mes tą gerai matome ir žinome, kad neapykantą sėdamas sau draugų neįgysi. Delto jų šauksmas visuose kampuose „kas ne su mums, tas priešais mus" jau įkyrėjo visuomenei ir delto ir musų respublikoje jis neturi jokios vertės.

Vienok SLA. nariai privalo budėti. Privalo nesnausti, nes bolševikai ir kitos partijos šiuose rinkimuose dės visas savo pastangas, kad SLA. respublikos valdininkais išrinkus savo partijų ištikimus žmones. Tuomet partijų diktaturą uždėtų ant S. L. A. narių, kurie gynė šią respubliką nuo įvairių pavojų. Delto, SLA. nariai, budėkite!

(Daugiau bus)

VILNIAUS SEIMO JUBILEJUS

Paskui buvo svarstoma apie tai, kaip reikia permainyti musų krašto valdoną, kad visiems Lietuvos žmonėms butų lengviau gyventi.

Dabar musų tėvynę valdo svetimi žmonės, iš svetur atvažiavę. Nenuostabu, kad jie nesupranta nė musų kalbos nė musų reikalų. Nenuostabu, kad jie labiau rupinas savimi, ne musų žmonėmis. Jie neprivalo musų klausties ir klausyti. Jie nusižiurėję yra į aukštesnę valdžią, į Peterburgą. O ten sėdi žmonės, kurie gal savo amžį nėra matę nė Lietuvos, nė vieno lietuvio. Todel nenuostabu, kad jie duoda paliepimus ir leidžia įstatymus, kurie musų kraštui, musų žmonėms visai netinka. Todel nenuostabu, kad musų žmonės netiki valdžiai, yra priešingi jos sumanymams.

Juk tik męs patįs galime geriausiai žinoti, ką mums skauda, ko mums truksta, kaip reikia bėdas ir neteisybes prašalinti. Tik męs patįs tarp savęs susitardami galime žmoniškai savo reikalus atlikti.

Mums pirmučiausia rupi artimesnieji reikalai: Lietuvos mokyklos, valsčiai, keliai, teismai ir t. t. Tais reikalais savo krašte męs norime ir galime patįs rupinties; nereik čia mums svetimų rankų, svetimų galvų. Dabar valdininkai yra iš viršaus paskiriami ir atstatomi. Mums reikia, kad jie butų pačių žmonių renkami, pamokami ir atstatomi. Visi suaugę žmonės turi tiesą rinkties iš savo tarpo išmintingesniuosius ir doresniuosius, kurie galėtų visos Lietuvos reikalus žinoti ir mokėtų juos aprupinti. Ką tie viso krašto išrinktieji žmonės nutars, taip ir turi buti daroma. Tokį žmonių susirinkimą vadiname Seimu. Jam reikėtų rinkties Vilniuje, tame didžiausiame, seniausiame Lietuvos mieste, senovės Lietuvos sostapilyje. Į tą Seimą turėtų patekti visų Lietuvoje gyvenančiųjų tautų atstovai: turėtų dalyvauti jame ir žydai ir lenkiškai kalbantieji žmonės, kad ir jie galėtų apie savo reikalus papasakoti, kad ir jų reikalais galėtų rupinties Seimas. Tarp visų tautų ir tikėjimų turi buti lygybė! Visi lygiai turi rinkti savo atstovus, visi lygiai pagal turto didumo turi mokesnius mokėti, visiems vienodas teismas turi buti ir t. t. Iš surinktųjų visoje Lietuvoje mokesnių turi but duodama tam tikra dalis žydų, lenkų, rusų ir kitų tautų mokykloms ir kitiems jų reikalams. Jeigu žydų butų dešimta visų Lietuvos gyventojų dalis, tad jų reikalams turėtų but duodama dešimtoji dalis iš surinktųjų Lietuvoje mokesnių.

Męs, reikalaudami Lietuvos Seimo Vilniuje, nereikalaujame dabar atsiskyrimo nuo Rusų valstybės. Jeigu dabar Lietuva atsiskirtų nuo Rusų valstybės, tad galingieji kaimynai mus visiškai galėtų nuspausti visokiais muitais ir suvaržymais.

Męs dabar nereikalaujame atsiskyrimo, męs tik sakome, kad Lietuva savo namų reikalus pati turi rupinties, pati sau įstatymus turi leisti, pati sau mokesnius paskirstyti. Visos Rusų valstybės reikalai turi buti atliekami aukštesniosios valdžios, kuri bus Peterburge arba Maskvoje, ir bus taip-pat visų žmonių išrinkta. Toji aukštesnioji valdžia turi sužinoti su kitomis valstybėmis, ji turi rupinties muitais, gelžkeliais, pačta, kareivija ir kitokiais valstybės reikalais, kuriuos bus sutarta palikti aukščiausiajai valdžiai. Visais kitais Lietuvos reikalais turėtų rupintis Vilniaus Seimas. Toksai krašto sutaisymas vienu žodžiu vadinasi autonomija. Taigi ir sakome, kad Lietuvai reikalinga autonomija.

Kur gi tos Lietuvos autonomijos ribos turi buti? Pirmučiausia, žinoma, prie Lietuvos turi buti priskaityti visi lietuviai ir tie žmonės, kurie tarp jų gyvena. Bet yra vietų, kur gyvena nedaug bekalbančių lietuviškai, ir tokių vietų, kurioms arti Vilniaus miestas, kurios iš senų senovės turi daug visokių reikalų su Vilniaus miestu ir su lietuviais. Tokios vietos galės prisidėti prie Lietuvos autonomijos, jei tik patįs žmonės to panorės: per prievarta negali spirti, kad jie prisidėtų prie musų.

Lenkai irgi reikalauja sau autonomijos su seimu Varšavoje. Daugelis lenkų priskaito prie savo krašto ir visą Suvalkų guberniją. Ligi šiol ji vis buvo prie Lenkų skiriama, turėjo daug vienodų su Lenkija įstatymų. Suvalkų gubernijoj dabar prie Lenkų pasilikę, nuo musų atsiskyrę, sumažintų musų skaičių, musų pajėgas, tuo ir pačius suvalkiečius apsilpnintų.

Męs žinome, kad ir kitos Rusų valstybės tautos ir kraštai reikalauja sau autonomijos, todėl reikalinga visoms tarp savęs sužinoti, susitarti ir susivieninti bendram reikalui apginti. Visos tautos vienaip varydamos darbą veikiau galės išgauti autonomijas.

Bet ir turėdamos jau autonomijas, turės jos tarp savęs dar reikalų nemaža, ir tada reikėtų joms laikyties išvien, išvien ginti savo bendrus reikalus nuo svetimųjų užpuolimų.

Todėl tai Lietuvių Susivažiavimas padarė du tokiu nutarimu arba dvi rezoliuciji:

1) Kadangi Lietuvos gyventojų reikalai galima kaip reikiant aprupinti tiktai gavus kraštui autonomiją, — norima, kad visos tautos, kurios begyvena Lietuvoje, galėtų pilna laisve naudotis, — Lietuvių Susivažiavimas nusprendžia:

Reikalauti Lietuvai autonomijos su Seimu Vilniuje. Į tą Seimą rinks atstovus visi Lietuvos žmonės lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu.

Toji autonomiškoji Lietuva bus sudėta iš tos žemės, kur dabar gyvena lietuviai, Lietuvos branduolis, ir iš tų Lietuvos pakraščių, kurie dėl kokiu-nors priežasčių traukia prie to branduolio ir kurių gyventojai norės prie jo priklausyti.

2) Kadangi susirinkusieji Vilniuje Lietuvių Susivažiavime Suvalkų gubernijos lietuviai visi vienu balsu išrado reikalingu kovoti drauge su kitų gubernijų lietuviais už Lietuvos autonomiją, tad jie, suvalkiečiai, ir su jais visas Lietuvių Susivažiavimas nutarė, kad Suvalkų gubernijos lietuviai reikia priskirti prie visos autonomiškosios Lietuvos.

Santykiai su kitomis Rusijos šalimis bus paremti ant sandaros pamatų: visos šalįs bus lygios, gyvęs vienybėje, visos jos darys vieną galingą valstybę.

Kaip ir kada męs galime gauti autonomiją? Juk niekas jos geruoju neduos, niekas tuo nesirupįs, jei męs patys to neišreikalausime. Bet reikalaujant reikia aiškiai žinoti, ko ir kodėl reikalaujame ir turėti galybę; šiaip tie musų reikalavimai nebus išpildyti. Reikia todėl šviesties, vieninties tarp savęs ir su kitų tautų žmonėmis; reikia tuojau pradėti darbą; reikia griauti tą, kas yra netikusio ir pradėti statyti naują tvarką iš-pat pamatų. Reikia mums tuojau prašalinti rusus-mokytojus, kurie tik rusina musų kraštą, reikia nebemokėti jiems algos, nebeduoti buto ir reikalauti, kad jie išsikraustytų; į jų vietą tuojau, nieko nelaukiant, reikia samdyti savo žmones, kurie apsiimtų šviesti vaikus suprantama ir visiems mums brangia kalba.

(Daugiau bus).

VILNIAUS ATSIMINIMUI.

Juk Vilniuj mes tekančią aušrą suttkom
Ir šaukėm jausmingai vardan Lietuvos;
Atminkim tat praeitą auštantį rytą,
Jo tylą ir grožį, linksmumą gamtos.

Kad šaukėm: sutraukyti pančiai vergijos,
Jau krinta nuo rankų, mes esam laisvi;
Išaštrinom greitai savus kalavijus
Ir stojom kovoti už laisvę visi.

Ant kalno Gedimino suplevėsavo
Mųs trispalvė Vėliava, Vytis aukštai;
Prie Vilniaus pilies jau eiles išrikiavo
Sunų Lietuvos... Kasdien plaukė šimtai.

O! Kiek atminimų Gedimino kalne!
Kiek džiaugsmo mums buvo prie Vilniaus pilies,
Mus sveikino bočių ir kaulai nubalę,
Kad priešus išvaikėm iš savo šalies.

Nors šiandien mes liudim del Vilniaus likimo.
Apželdę Gedimino kalno takus,
Bet mes neužmiršim lietuvių kilimo!
Kad Vilnius senai jau mųs buvo ir bus!

Už Laisvę, Tėvynę aukojam gyvybę
Ir ryt negailėsim del Vilniaus aukų;
Mes mokame ginti Nepriklausomybę,
Mokėsim ir Vilnių paveržti nuo lenkų.

Tik laukime trimito balso graudingo,
Kad greitai jis lėkdamas prižadint visus;
Sujunkim balsus tik į vieną galingą;
Kad Vilnius senai jau mųs buvo ir bus!

SLA. ORGANIZATORIAMS PATARIMAI

TAKTAS.

Kiekvienam žmogui yra begalo svarbu turėti tinkamas taktas. Taktiškas žmogus, nors jis butų ir mažai apšviestas, tačiau jis bus kitų gerbiamas ir visuomet turės pasitikėjimo.

Taktas susideda iš žmogaus kalbos ir pasielgimo. Jei žmogus žino kokia kalba ir kokis pasielgimas tinka tam tikroj vietoj ir tam tikru laiku, reiškia jisai yra tiktišku. Taktiškas žmogus niekuomet nekalbės bile ką ir bile kur. Nėra abejonės, kad daugeliui musų teko pastebėti, kad mokinti ir apšviesti žmonės neturi tinkamos visuomenėj pagarbos ir pasitikėjimo vien delto, kad jie yra netaktiški ir bile kur kalba bile ką ir visur elgiasi taip, kaip rimtam žmogui netinka elgtis. Pagaliau, ne vienam iš musų nekartą teko ir patiems raudonuoti delei netinkamo musų išsitarimo, arba pasielgimo draugijoje. Vadinasi, mes papildėme netaktą ir užtai prisėjo raudonuoti iš gėdos.

Taktiškumas yra svarbum dėsniu kiekvienam pramonininkui, o juo svarbiau yra SLA. organizatoriams. Organizatoriui tenka sutikti įvairiaus nusistatymo ir įvairių įsitikinimų žmonių, todel jam butinai reikalingas taktas, kad jisai pataikytų pasakyti tinkamą žodį atatinkamoj vietoj ir atatinkamu laiku, nes kitaip iš pirmo pasimatymo su žmonėmis jis juos gali padaryti savo priešais, vietoje draugų. Taktiškas žmogus niekuomet neužgaus bereikalingai net ir savo priešų ir todel tokį žmogų net ir jo priešai myli ir gerbia.

Taktiškas žmogus niekuomet nesididžiuos savo turtu, žinojimu, išsilavinimu ar kitu kuo. Niekuomet nesinaudos proga, kad kito žmogaus nelaime ar nesupratimu pasišaipyti, pasijuokti. Kiekvienas žmogus turi jausmus ir kartą užgavus jo jausmų stygas, jisai jaučiasi įžeistu ir pasidaro musų priešu. Išjuokti žmogaus blogą pasielgimą, dar yra daleistinu dalyku, bet šaipytis iš žmogaus nesupratimo dalykų ar nelaimės gali tik tas, kuris nepažįsta jokių žmoniškumo taisyklių. Ir žmogus, įžeistas už jo blogą pasielgimą, greitai atsileidžia, bet įžeistas sarkatišku besišaipymu delei jo įsitikinimų, neišsilavinimo ar nelaimės, tankiausiai niekuomet neatsileidžia. Ir todel SLA. organizatoriams šitokių papročių reikėtų vengti, norint buti pasekmingais savo darbuotėje.

Yra žmonių, kurie turi prigimtą taktą ir jiems nereikia dėti jokių pastangų, kad prisilaikius vienose ar kitose aplinkybėse atsidurius tam tinkamų taisyklių. Jie vien savo nujautimu vaduojasi ir visuomet pataiko buti savo vietoje. Anot le atsisėda, tokią giesmę gieda." Bet su prigimtu taktu žmonių yra labai maža. Daugumoje taktas yra išauklėjamas, ko galima lengvai pasiekti po truputį save prilaikant ir neleidžiant pilnoj valioj savo išdrikusių jausmų.

SLA. organizatoriams patartina prisilaikyti sekamų pamatinių taisyklių, kad išlaikius tinkamą taktą savo darbuotėje:

1. Pirma pamislyk, o paskui kalbėk. Kiekvienas tariamas žodis, turi buti apsvarstytas. Šitai galima padaryti momentaliai, besikalbant, arba tas galima butų suplanuoti iš laiko — prieš susitikimą tam tikrų žmonių. Tas darosi žiurint reikalo svarbos ir aplinkybių. Paprastam, agitatyviškam pasikalbėjime su draugais ir pažįstamais, tas darosi momentaliai, tačiau visuomet reikia vaktuotis, kad nepasakius to, ko nežinai, nes tas padarytų labai blogą įspudį ant klausytojų.

2. Visuomet reikia kalbėti gerai apie kitus ir reikia vengti peikt kitos organizacijos, nes tuomet bešališki žmonės pradeda manyti, kad tavo atstovaujamoje organizacijoje yra ne viskas gerai, jei peikimu kitų organizacijų nori iškelti savąją. Atakavimas savų konkurentų visuomet yra laikomas ženklu prigavystės. Peikimas kitų, o gyrimas vien savų prekių yra labai menku ir net pavojingu pagrindu laimėjimui, nes tuomi paraginama žmonės patyrinėti ir tavo peikiamas prekes. O kuomet jie atranda, kad tavo peikiamos prekės jau nėra taip blogos, kaip jiems buvo įkalbama, tuomet tave palaiko už melagį ir prigaviką. Šitokis kelias veda prie nepasisekimo.

3. Visuomet reikia statyti vien aiškus argumentai. Niekuomet nereikia įnešti ginčus sukeliančių dalykų, nes tuomet įvyksta nesusipratimų. Jei pasitaiko, kad užinteresuotas asmuo ko nors paklausia apie organizaciją ar padaro kokį nors užmetimą jai, tai visuomet reikia atsakyti aiškiai, teisingai ir neabejojančiai, kad nedavus progos abejonėms kilti. Bet pats organizatorius niekuomet neprivalo įnešti diskusuojamų dalykų apie organizaciją.

Šituo keliu einant ir visuomet atmenant, kad reikia buti taktišku, SLA. organizatoriai atsistos šalimais tokių žmonių, kurie gyvenime esančius nepasisekimus pamina po savo kojų ir drąsiai žengia prie užsibriežto tikslo.

KONKURSO DARBUOTOJU PRANEŠIMAI

224 kp., Bulpitt, Ill., fin. sekr. K. Svinkunas praneša: „Smagu pranešti SLA. Centrui, kad musų kuopa po truputį auga nariais. Pereitame kuopos susirinkime musų organizatorius prirašė 3 narius, o dabar 6 naujus kandidatus sekančiam susirinkimui. Taigi pasidėkavojant musų energingam organizatoriui, musų kuopos Auksinio Konkurso darbuotė eina neblogai ir jei taip kiekviename susirinkime organizatorius pasirodys su naujais nariais, tai ir nebusime paskutiniai Konkurso darbuotėje."

Suprantama, kad busite nepaskutinėje vietoje, jei 224 kuopos organizatorius ir toliau taip energingai darbuosis. Vienok reikia pažymėti dar štai kas: kad visos kuopos valdybos ir visų narių pareiga pagelbėti organizatoriui darbuotis, prikalbinant nors po vieną naują narį. Tik su visų kuopos narių pagalba organizatorius galės tinkamai pasidarbuoti.

311 kp., West Frankford, Ill., fin. sekr. V. S .Kreivėnas rašo: „Malonėkite užregistruoti į Antrą Auksinį Konkursą ir musų 311 kuopos organizatorių **Jurgį Šiugždinį.** Jis yra energingas ir darbštus darbuotojas ir pradėjo darbuotis nejuokais. Jis tikisi tokiu smarkumu pasidarbuoti, kad jei nepralenks kitų organizatorių, tai nors juos pasivys ir su jais susilygins ir aš nei kiek neabejoju, kad jis to pilnai pasieks."

Žinoma, kad pasieks, jei tik nejuokais darbuosis! Ir mums smagu paskelbti Antro Auksinio Konkurso skyriuje tokį darbuotoją, kuris su pasiryžimu stoja darban ir tikisi jau seniau pradėjusius dirbti organizatorius net pralenkti. Toki darbuotojai šiam konkursui labai reikalingi.

S. L. A. REIKALAI

NEPAMATUOTI POLITIKIERIŲ ŠMEIŽTAI.

Besiartinant SLA. Pildomosios Tarybos nominacijoms, visa pažangioji Amerikos lietuvių spauda susirupino SLA. organizacija ir atidarė savo skiltis politikieriams. Šitie politikieriai, kaip paprastai daro ir visi kiti politikieriai, pirmiausiai puola dabartinę SLA. Pildomąją Tarybą ir neturėdami faktų jos niekinimui, eina net iki to, kad kriminaliais šmeižtais SLA. organizacijai dirbančius žmones purvina.

Tenka apgailėti, kad net Chicagos „Naujienos" plačiai atidarė skiltis šitai purvinai politikierių akcijai ir jau keli straipsniai tilpo „Naujienose" net Lietuvių Socialistų Sąjungos oficialiam skyriuje, kuriuose nepamatuotai šmeižia SLA. Pildomąją Tarybą. Į vieną tų šmeižtų atsakė SLA. Prezidentas, p. Gegužis, paaiškindamas, kad tuose oficialiame Lietuvių Socialistų Sąjungos skyriuj, puolimuose SLA. Pildomosios Tarybos nėra nei krislelio teisybės. Kadangi tas p. Gegužio paaiškinimas yra svarbus ir žinotinas kiekvienam SLA. nariui ir kadangi paleistus „Naujienų" šmeižtus pakartojo ir komunistų spauda, net su savo „pagražinimais" ir gerokai išpusdama, tad čionai perspausdiname tą SLA. Prezidento paaiškinimą.

Atviras Laiškas „Naujienų" Redakcijai.

Gerb. Redakcija:—

„Naujienų" Nr. 219, rugsėjo 17 d. laidoje, oficialiam Lietuvių Socialistų Sąjungos Skyriuje, tilpo straipsnis, užvardintas „Darbas Susivienijime Lietuvių Amerikoje", po kuriuomi pasirašo tulas „S. L. A. Narys" ir tame straipsnyje neteisingai kaltinama SLA. Pildomoji Taryba, kaipo netinkamai tvarkanti S. L. A. finansus ir net kriminaliai įtariama tokiais dalykais, kokių Susivienijime niekuomet nebuvo. Todel meldžiu gerb. Redakcijos įdėti jusų redaguojamo dienraščio artimiausiam numery šį mano paaiškinimą ir pasitikiu, kad patyrę tikrąją SLA. finansų reikalų padėtį, atšauksite tuos inkriminuojančius šmeižtus.

Pirmiausiai tame staips- [illegible] S. L. A. Iždo Globėjų ir Kontrolės Komisijos raporto, kuriame po antgalviu „smulkmenos" pažymėta suma $6,685.87. Kokius skyrius po šituo antgalviu sugrupavo minimo raporto autoriai — nežinau ir neabejoju, kad jie patys tai paaiškins SLA. organe, jei tas antgalvis yra tokis baisus ir jau tiek daug triukšmo del jo reikia kelti. Vienok sekamas to straipsnio paragrafas yra stačiai inkriminuojantis SLA. Pildomąją Tarybą organizacijos turto eikvojime, nes jame net štai koki dalykai pasakojama:

„O į ką panašu davimas $25,000.00 paskolos ‚Vienybei'? Anamet SLA. investavo $5,000 į Chicagiškės ‚Lietuvos' šėrus, o kur dabar tie pinigai! Buvo investuota nemaži pinigai taip pat ir į Lietuvos Atstatymo Bendrovę. Ir vis tiktai delto, kad tie bizniai buvo arba *yra tam tikros partijos* žmonių rankose. Kaip ‚Vienybės biznis stovi, aš nežinau, bet visgi šitokia stambi paskola tos pačios partijos laikraščiui, kurį jau ir pirma gausiai naudojosi SLA. vyriausybės malonėmis, duoda pamato kiekvienam žmogui manyti, kad tos organizacijos finansai yra tvarkomi *partyviškai.* Na, o tai negali buti sveika apdraudos organizacijai."

Šitame paragrafe kas žodis, tai arba melas, arba esamų faktų iškraipymas. Visų pirma turiu pasakyti, kad Susivienijimas niekuomet nėra investavęs *nei vieno cento* į čikagiškės „Lietuvos" šėrus ir Susivienijimui visai nesvarbu kas su tais šėrais atsitiko. Šitokis kaltinimas SLA. Pildomosios Tarybos yra negražus prasimanymas ir reikia stebėtis, kad jis rado vietos oficialiam Lietuvių Socialistų Sąjungos organe. Taipgi Susivienijimo nebuvo ir nėra investuota nei vieno cento ir į Lietuvos Atstatymo Bendrovę. Pastarąjai įstaigai Susivienijimas yra paskolinęs ant namo pirmo morgičio teisėmis $40,000, tačiau tai nėra tokis investmentas, kaip tatai lietuviai supranta investmento prasmę. Prie progos noriu prisiminti, kad keli mėnesiai atgal Atstatymo Bendrovė gražiuoju prašė, kad mes priimtumėm tą paskolą atgal, nes ji Susivienijimui turi mokėti 6-tą nuošimtį už pas- [illegible] kolą, o tuo tarpu galėjo paskolą grąžinti. Vienok Pildomoji Taryba tos paskolos nesutiko atsiimti iki sutartas laikas išsibaigs, nes šiandien jau ne taip lengva įdėti pinigus, kad jie butų šimtu nuošimčių saugus ir kad neštų 6-tą nuošimtį. Iš viso turiu pasakyti, kad Susivienijimas niekuomet nėra pirkęs jokių šėrų ir tokiai organizacijai negalima — Valstijų Apsaugos Departamentai neleidžia pinigų investuoti tokiu budu, kad nebutų galima jų bile laiku išimti. Apart to, man malonu pabriežti tas faktas, kad visi Susivienijimo investmentai į įvairių firmų bonus ir visos paskolos ant pirmo morgičio neša nemažiau kaip 6 nuoš. Ir visi investmentai ir paskolos yra šimtu nuošimčių saugios ir Valstijų Apdraudos Departamentų užgirtos, išskyrus vieną į Chicagos Lietuvių Auditorijos boną investuotą, kurio Valstijų Apdraudos Departamentai neužgyrė, kaipo šimtu nuošimčių saugaus, bet kadangi griežtai tam nesipriešino, tai Pildomoji Taryba pirko tų bonų už $15,000, kad parėmus lietuvių kuriamą įstaigą. Turiu priminti dar ir tai, kad visi Susivienijimo pinigais nupirkti bonai šių metų sausio mėnesy, kuomet buvo ruošiami Valstijų Apdraudos Departamentams raportai, buvo $9,492.00 viršaus „par value", kas reiškia, jei tuomet visus bonus butumėm pardavę, tai but gauta šita suma viršaus to, kiek už juos mokėta ir kiek nuošimčių gauta. Šitie faktai liudija, kad S. L. A. finansai jau nėra taip blogai tvarkomi, kaip aukščiau pasakojama ir aš norėčiau žinoti, kuriuo budu jie butų galima geriau ir pelningiau tvarkyti, kuomet Valstijų Apdraudos Departamentai kontroliuoja kiekvieną investmentą ir neleidžia pirkti jokių bonų, kurie nėra šimtu nuošimčių saugųs, nors tokius bonus net patys bankai graibo.

Kas liečiasi primetimo partyviškumo, tai irgi jokiais faktais tas neįrodyta. Man butų labai įdomu žinoti, kuri partija ir kokiomis SLA. vyriausybės malonėmis gausiai naudojosi? Ak, tiesa, čionai manoma įrodyti, kad „Vienybės" laikraščiui suteikta paskola. Vienok tokis tikrinimas irgi neatatinka tikrenybei, nes paskola duota „Vienybės" Bendrovei ant jos namo pirmo morgičio teisėmis. Šita paskola neša 6-tą nuošimtį ir yra pilnai saugi, nes Valstijų Departamentai ją užgyrė. Todel Susivienijimui visiškai nesvarbu, kaip stovi „Vienybės" biznis, nes Susivienijimas turi pirmą morgičių ant namo ir $25,000 galį gauti bile laiku. Be to „Vienybės" B-vė kas metai Susivienijimui atmoka po tukstantį dolerių ir po penkių metų išmokės visą paskolą.

Bet paskola „Vienybės" B-vei nėra vienatinė paskola. Susivienijimas turi išdavęs paskolų ant pirmo morgičio arti $200,000 ir tos paskolos duotos įvairiems žmonėms ir įvairioms bendrovėms, nežiurint kokių pažiurų skolininkai yra. Pildomoji Taryba, duodama paskolas, svarbiausiai žiuri to, kad paskola butų šimtu nuošimčių saugi. Ir jei pažvelgsime į paskolas, tai matysime, kad jų buvo duota net tokioms bendrovėms, kurias valdo komunistai, pavyzdžiui, Worcesterio Lietuvių Suvienytoms Draugijoms buvo paskolinta $8,000. Savu laiku buvo paskolinta Philadelphijos Lietuvių Politiniam Kliubui, Pittsburgho Lietuvių Mokslo Draugijai ir kitoms. Duokite man raudoną pinigą, o aš ir dabar negalėčiau pasakyti kokių pažiurų žmonės šitas draugijas kontroliuoja.

Taigi akyvaizdoje šitų faktų, man regis, kad gerb. „Naujienų" Redakcijai bus aišku, ant kiek minimas straipsnis yra neteisingas ir kaip nepamatuotai jame įtariama dabartinė Pildomoji Taryba, kad organizacijos finansus tvarko „partyviškai" ir kad eikvoja S. L. A. pinigus pirkimui šėrų net tokių bendrovių, kurios jau yra senai subankrutinę. Delei barnio, kaip socialistai ar tautininkai yra nusistatę linkui Susivienijimo, ar kaip jie turėtų nusistatyti, nieko nesakysiu, nes tai yra paprastas politikierių barnis ir tas ne nuo manęs priguli. Noriu pažymėti tik tiek, kad ir partijų peštynėse, ypač kuomet tas liečia bepartinę ir apsaugos organizaciją ir jos viršininkus, visgi reikėtų laikytis teisybės ir žmoniškumo. Juk labai negražu ir nerimta nepamatuotais kaltinimais ir net šmeižtais sau argumentus gamintis.

Priimkite, Gerb. Redaktoriau, mano pagarbos pareiškimą.

St. Gegužis,
SLA. Prezidentas.

Šitą SLA. Prezidento paaiškinimą „Naujienos" išspausdina ir Redakcija apgailestauja, kad tokie nepamatuoti kaltinimai SLA. Pildomosios Tarybos buvo praleisti į „Naujienų" špaltas. Šituo žvilgsniu „Naujienų" Redakcijos pasielgta pilnai džentelmoniškai.

Dabar matysime ar šitaip džentelmoniškai pasielgs ir komunistinė spauda, kuri taip triukšmingai išnaudojo tuos „Naujienų" straipsnius. Jei jau komunistinė spauda nesutiktų perspausdinti ištisai SLA. Prezidento straipsnio, tai turėtų pacituoti bent tas vietas, kurios atsako į tuos šmeižtus ant SLA. Pildomosios Tarybos, kurie tilpo komunistinėj spaudoj. Ypač tas vietas turėtų perspausdinti, kur kalbama apie investmentus į subankrutavusios „Lietuvos" šėrus, Lietuvos Atstatymo Bendrovės ir „Vienybės" Bendrovės paskolas, nes pastarosios paskolos yra virtę komunistų numylėtu arkliuku, ant kurio jie be jokios perstogės jodinėja, bešmeiždami S. L. A. Pildomąją Tarybą.

ĮSPUDŽIAI IŠ SLA. 1-mo APSKRIČIO SUVAŽIAVIMO.

SLA. 1-mo apskričio suvažiavimas įvyko sekmadieny, rugsėjo 17 d., 1925 m., Egens salėje, Shenandoah, Pa. Delegatų nuo 7 kuopų su apskričio valdyba suvaž. dalyvavo viso 27, tarpe kurių figuravo ir SLA. Prezidentas gerb. S. Gegužis.

Iš org. gerb. A. Banišausko raporto teko pastebėti, kad šis apskr. tapęs įkurtas bei atnaujintas 1917 m. ir iki šiol šioje apylinkėje suorganizuota 7 naujos SLA. kuopos. Gi iš sekretoriaus gerb. K. Armino raporto paaiškėjo, kad dabar priminėto apskr. priklauso 14 kuopų su 2,002 nariais ir apskr. turi pinigų ižde netoli $300.00.

Iš nutarimų bene bus svarbesni šie:

a) Nutarta viso apskričio kuopų sujungtomis spėkomis, kaip greit bus galima, Shenandoah'ry, kaipo apskr. centre, surengti gerb. artistui-dainininkui Juozui Babravičiui koncertą vienoje iš didžiausių ir gražiausių Shenadoah salių ir tą darbą atlikti įgaliota apskr. valdyba ir abidvi Shenandoah SLA. kuopos.

b) Nutarta apskr. suvažiavimus per pus suretinti: vietoje kas bertainis, šaukti tik du per metus apskr. suvažiavimu, butent vieną kovo, kitą rugsėjo mėnesiais.

c) Nutarta šį sezoną visose apskr. ribose egzistuojančiose kolonijose rengti prakalbas su įvairiais pamarginimais. Tą darbą vykinti gyveniman pasirupins apskričio valdyba.

Svarstant gi apskr. „statistikos" blanką buvo įvykęs nedidelis kurjozas. Mat pirmiau atsibuvęs apskr. suvaž. Frackville, Pa., buvo nutaręs tokias blankas pagaminti. Išrinko komisiją ir įgaliavo kad minėtą blanką prirengtų ir jos projektą patiektų sekančiam apskr. suvaž. ir tik suvaž. užgyrus atiduoti spaudon. Komisija jai pavestą darbą atliko. Bet apskr. suvaž. nė iš šio, nė iš to tą dalyką atmetė visai dar neišdiskusavus... Nors tiesa, komisija gynė ir nurodinėjo, kad tokias blankas pasigaminti yra geras dalykas, nes apskr. gautų tikrų informacijų nuo kuopų, tačiau nieko negelbėjo.

Mano nuomone, kad daugiau informacijų gauti apie kuopų stovį, apskričiai turėtų tokių blankų pasigaminti ir prieš kiekvieną apskr. suvaž. apskr. sekretorius turėtų po vieną pasiųsti kp. sekretoriams, o šie jau žinos kas daryti.

Del pavizdžio minėtos blankos projektą priduodu taip, kaip jis buvo pateiktas apskr. suvaž.:

SLA. 1-mo Apskričio Anketos Blanka.

SLA. _____ kp. sekretorius teiksis šią blanką išpildyti ir apskr. sekretoriui sugrąžinti sekamu adresu_____

1. Kiek šiemet prie jųs kp. naujų narių prisirašė?
2. Kiek už paskutinį bertainį suspenduotų narių jusų kp.?
3. Kiek viso randasi narių kp.?
4. Ar kp. užsiima apšvietos bei kulturos pakėlimo darbais? Jei taip, tai kokiu budu?
5. Ar kp. yra santaika tarpe narių? Jei ne, tai delko?
6. Ar tankiai kp. laiko susirinkimus?
7. Ar skaitlingai nariai lanko kp. susirinkimus?
8. Ar yra kas daroma, kad patraukus daugiau naujų narių prie kp.? Jei taip, tai kas?
9. Ar randasi pastaruoju laiku kp. ligonių? Jei taip, tai keli ir kuo serga?
10. Ar stipriai kp. stovi finansiškai? Jei taip, tai kiek turi pinigų ižde?

Pagaliau turiu pasakyti, kad šis apskr. suvaž. buvo visą laiką gyvas ir kiekvieną pakeltą klausimą svarstė rimtai ir bešališkai. Gi sekantis apskr. suvaž. nutarta laikyti kovo mėnesy, Kulpmont, Pa.

Delegatas.

AUKA N. IR N. FONDUI.

Prisiunčiu į Našlių ir Našlaičių Fondą $51.19. Tai yra auka iš SLA. 2-ro apskričio. SLA. 2-ras apsritys rengė išvažiavimą su serijomis 9 d. rugpiučio, Beverly Hills miške, kurio trečia dalis pelno buvo skiriama

Našlių ir Našlaičių Fondui. Kp. pasidarbavo sekamai:

139 kp. išpardavė serijų už	$45.65
194 kp. išpardavė serijų už	32.49
63 kp. išpardavė serijų už	28.27
89 kp. išpardavė serijų už	27.00
125 kp. išpardavė serijų už	13.50
122 kp. išpardavė serijų už	11.73
36 kp. išpardavė serijų už	11.66
185 kp. išpardavė serijų už	6.00
255 kp. išpardavė serijų už	5.40
129 kp. išpardavė serijų už	5.00
134 kp. išpardavė serijų už	4.05
176 kp. išpardavė serijų už	2.67
Pašaliniai išpardavė už	6.05
Viso įplaukų už serijas	$199.47
Viso išlaidų už spaudą, dovanas, apgarsinimai ir rengimas	45.90
Lieka gryno pelno	$153.57
Trečia dalis pelno į Našlių ir Našlaičių Fondą	51.19
Apskričiui pelno lieka	$102.38

Geriausiai sulig narių skaičiaus pasidarbavo 89 kp. Ji turi 25 narius, o išpardavė 10 serijų. Iš pavienių daugiausiai išpardavė F. Sčerbavičius. Jis pardavė 7 serijas.

Prie progos reikia priminti, kad kaip tik išvažiavimo serijas pradėjo dalinti ant suvažiavimo 24 d. geg., tai tuo laiku ir prasidėjo puolimas ant SLA. 2-ro apskričio, tikslu suardyti, buk 2-ras apskritys nesirupina SLA. reikalais. Tas ypatingas vajus buvo vedamas per pašalinius laikraščius. Neliuosa buvo nuo to ir „Tėvynė". (Netiesa! „Tėvynė" netik nė puse žodžio neišsitarė prieš rengiamą išvažiavimą, bet priešingai — talpino net kelis agitacijos straipsnius šio išvažiavimo reikalu. Visgi keista, kad SLA. 2-ro apskričio sekretorius negali be polemikos parašyti net paprastos apyskaitos. **„T." Red.)** „Naujienos" net apmokamą apgarsinimą šito išvažiavimo išmetė ir įmokėtus pinigus sugrąžino, paaiškindami, kad SLA. 2-ro apskričio išvažiavimo apgarsinimo jie negali dėti.

Dabar bešališki nariai gali spręsti iš šitų atskaitų ar S. L. A. antras apskritys rupinasi SLA. reikalais, ar tie puolikai geriaus rupinasi SLA. reikalais?

SLA. 2-ras apskritys kiekvieną metą suteikia stambias aukas del Našlių ir Našlaičių Fondo, o pašaliniams dalykams nėra aukavęs nei cento. Todel nariai gali spręsti kiek yra vertos tos visos atakos, kad SLA. 2-ras apskritys eikvoja pinigus pašaliniams dalykams.

Suvažiavimas nutarė už likusius pinigus į apskričio iždą surengti kp. visą eilę paskaitų ir prakalbų ir tuo budu paskleisti apšvietą ir agitaciją už SLA. Tokios linijos darbuotėje apskritys visados laikėsi ir turbut ateityje laikysis.

Todel nedyvai, kad SLA. 2-ro apskričio parengimai yra sekmingi ir manau tokie bus ateityje, nes SLA. nariai ir pašaliniai nesustos rėmę SLA. 2-rą apskritį.

SLA. apskričio vardu tariu ačiu visiems rėmėjams ir pardavėjams serijų šio apskričio. Tik su jusų pagalba mes galėjome tokią stambią auką suteikti del našlaičių fondo.

M. Bacevičius.
SLA. 2-ro apskr. sekretorius.

P. S. Minėta suma — $51.19 priimta ir pervesta į Našlių ir Našlaičių Fondą. Varde SLA. nelaimingųjų narių tariu širdingos padėkos žodį SLA. 2-ram apskričiui ir jo darbuotojams už tokią žymią auką į svarbųjį musų organizacijos labdarybės fondą. Begalo smagu žymėti, kad SLA. darbuotojai savo nenuilstamu darbu stengiasi gausiomis aukomis papildyti SLA. Našlių ir Našlaičių Fondą, kuris daugeliui nelaimingųjų SLA. narių yra vienatine pagalbos viltimi. Dar kartą ačiu!

P. Jurgeliutė — SLA. Sekr.

SLA. 9-to APSKRIČIO KUOPŲ DOMEI.

Gerbiamos SLA. kuopos, veikenčios 9-to apskričio ribose, malonės atkreipti savo domę į šį paskelbimą.

Kaip jau mums yra žinoma, kad SLA. Seimai yra laikomi kas du metai ir kad sekantis SLA. Seimas įvyks ateinančių metų pavasary, New Yorke. Dabar rengentis prie 34-to ir 7-to Dvimetinio SLA. Seimo visos kuopos ir nariai privalo ir turi teisę gerai prisirengti ir pasitikti SLA. organizaciją su gerais norais ir naudingais sumanymais jos augimui bei bujojimui.

Todel kuopos, veikenčios 9-to apskričio ribose, teiksis išsirinkti KOMISIJAS delei apsvarstymo SLA. konstitucijos arba jos pataisymo, papildymo, bei panaikinimo kai kurių paragrafų.

Jeigu numatoma kas naudingo pagerinti SLA. Konstitucijoje, tai šie paragrafai galima pasvarstyti:

1. SLA. Seimo tvarka, jeigu kas yra numatoma tikslingiau.
2. SLA. Pildomosios Tarybos skyrius, jeigu numatoma pridėti ar numažinti jos pareigose ir veikime.
3. SLA. narystė ir kiekvieno nario pareigos.
4. Jei ką permatome mokesčių klausimu.
5. Pomirtinių klausimas.
6. Ligoje pašalpos klausimas.
7. SLA. kuopos ir jų pareigos, jei numatoma kas tuo klausimu reikalingo.
8. Teisiamybės klausimas.
9. Fondų klausimas.
10. SLA. namo ir Centro vietos klausimas.
11. SLA. organo „Tėvynės" klausimas. Ar kad butų griežtesniu negu dabar, ar kad laikytųs to paties nusistatymo, kurio ir ligi šioliai laikėsi? Ar kad atremtų visus neprašytus advokatus iš pašalinės spaudos?
12. SLA. Vaikų Skyriaus klausimas, bei jaunuolių kuopelių ir mokyklėlių steigimas ir Jaunuolių Švietimo Fondas ir sumanymai kaip tą fondą didinti.
13. Įvairųs įnešimai, kuriuos pačios kuopos bei jų išrinktos tam reikalui komisijos galės patiekti.

Kuopos darančios įnešimus malonės pasidaryti tris kopijas, iš kurių vieną siunčia Įstatų Komisijai, vieną pasilieka sau ir viena turi buti prisiųsta 9-to apskričio sekretoriui, kuriuos suformulavus butų galima apskričio suvažiavime priimti ir įteikti delegatams, kurie bus išrinkti į 34-tą ir 7-tą Dvimetinį Seimą (Apskričiai neturi teisės nė delegatų siųsti, nė įnešimų Seimui duoti. **„T." Red.).**

Kuopų išrinktos apdirbti įnešimus komisijos turi prisilaikyt šios šalies įstatymų lygiai kaip ir Valstijų Departamentų taisyklių, su kuriomis SLA. turi skaitytis.

Tikiu, kad kuopos pasidarbuos ir apdirbę prisiųs savo įnešimus sekančiu antrašu, o aš visada esu pasirengęs man pavestą darbą sąžiningai pildyti.

Petras Pačesa,
SLA. 9-to apskr. sekr.,
P. O. Box 6, Taylor Springs, Ill.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

129 kp., Chicago, Ill.

Rugsėjo 13 d. įvyko musų kuopos susirinkimas. Svarstant bėgančius reikalus parengimų komisija pranešė, kad yra paimta svetainė ant 13 d. gruodžio ir manoma surengti puikų balių su programu.

Kita komisija — sutvarkymo finansinio stovio neaiškumų, kurie yra pasirodę tarpe SLA. Centro knygų ir 129-tos kuopos fin. raštininko, turėjo prirengus smulkmenišką raportą, bet susirinkimas sutiko su abelnu raportu. Fin. raštininkas sutiko bile laiku pasiųsti į Centrą reikalaujamas mokestis. Tokis incidentas, kaip šis 129-tos kuopos, yra gana blogas. O priežastis yra tame, kad iš senų laikų 129-toje kuokoje nebuvo vedami finansai formaliai, kaip taisyklė reikalauja. Prisilaikant formalumų nebutų taip įvykę.

„Tėvynės" num. 36 korespondencijoj padaryta klaida, pažymint aukavusius del nukentėjusių SLA. 191 kp. narių. J. Gelgaudas, P. Jabenskas, V. F. Andriulis, J. Andriulienė aukavo po 50 centų, o ne po 25 centus.

J. G.

90 kp., Bridgeville, Pa.

SLA. 90 kuopos viešas pareiškimas 3-čio apskričio reikaluose.

SLA. 90 kuopos laikytam mėnesiniam susirinkime Owls salėje, rugsėjo 13 d., buvo skaitytas iš „Tėvynės" 3-čio apskričio sekretorės, E. K. Šiurmaitienės, pranešimas, kad 3-čio apskričio kuopų suvažiavimas yra šaukiamas ant 25 d. spalių ir sekretorė ragina kuopas netik užsimokėti mokesčius į apskritį, bet pareiškia, kad kuopos turinčios užsimokėti mokesčius ir į Bedarbių Fondą. Esą „suvažiavimo nutarta ir buvusio suvažiavimo užtvirtinta" ir kuopos turinčios užsimokėti. Tad mes visapusiškai apsvarstę apskričio sekretorės oficialį pranešimą kaslink to „Bedarbių Fondo" ir kitus reikalus liečiančius apskričio gerovę ir nutarėm pareikšti per „Tėvynę" kitų prie apskričio priklausančių kuopų žiniai kas seka:

Pirmiausiai mes pareiškiame, kad apskričio sekretorės reikalavimas, kad kuopos turinčios užsimokėti į „Bedarbių Fondą" yra nevietoje ir reiškia, kad sekretorė nežino net buvusio apskričio suvažiavimo nutarimo, o gal tyčia iškraipo nutarimą? Nesa buvusiam apskričio suvažiavime nutarta tik keletos balsų didžiuma, kad įsteigti tą „Bedarbių Fondą" ir kad į jį kuopos mokėtų liuosnoriai, o ne iš privalumo. Tai reiškia, kurios kuopos nori, tai moka, o kurios nenori, tai nemoka į tą „Bedarbių Fondą". Musų kuopa nemato reikalo mokėti į tą „Bedarbių Fondą" nedelto, kad mes butumem priešingi bedarbių sušelpimui, bet delto, kad musų supratimu norint bedarbius sušelpti kur kas geriau per kuopą, negu per apskritį ir kuopos turėtų savo iždus didinti, kad kokiam atsitikime geriau galėjus savo nariams pagelbėti.

Taigi mes duodam įnešimą, kad sekantis apskričio suvažiavimas panaikintų tą „Bedarbių Fondą", nes iš jo nieko gera neišeis. Ligi šiol dar net tos kuopos nėra nieko mokėjusios į tą „Bedarbių Fondą", kurių delegatai stojo už tokio fondo steigimą. Reiškia tik tie delegatai to norėjo, o ne jų kuopos. Arba tokį fondą steigiant reikėjo leisti visuotinam narių balsavimui ir tik tada but pasirodę ar nariai pritaria tokio fondo steigimui ar ne. Nors praeitam apskričio suvažiavime buvo įnešimas, kad „Bedarbių Fondo" steigimas but paduotas visuotinam narių nubalsavimui, bet to fondo šalininkai buvo priešingi ir vos keleto balsų didžiuma įnešimas buvo atmestas.

Antras dalykas, tai mes apkalbėjom praeito suvažiavimo nutarimą, kad kuopų atstovų, dalyvaujančių apskričio suvažiavime, kurios randasi toliau kaip 15 mylių atstume nuo Pittsburgho, butų kelionės lėšos apmokamos iš apskričio iždo, o į apskričio iždą but iškolektuota iš kuopų proporcionaliai nuo narių tie kelionių mokesčiai. Šis nutarimas irgi nebuvo leistas visuotinam narių **nubalsavimui**, taip kaip ir tas „Bedarbių Fondas".

Tai musų nuomone, kad sekantis apskričio suvažiavimas ir šį nutarimą panaikintų. Su tuo iškolektavimu proporcionalių mokesčių nieko gero nebus, o erzinimas kuopų narių, kurie nėra tarę savo žodžio visuotinu balsavimu bus nemažas ir taipgi apskričio valdybai bereikalingas darbas.

Jei kurios kuopos neturi užtektinai lėšų padengimui savo delegatams kelionės į apskričio suvažiavimus, tai tie proporcionaliai mokesčiai joms nieko nepagalbės.

S. Bakanas,
SLA. 90 kp. užrašų rašt.

323 kp., Glendale, Pa.

Rugsėjo 27 d. teko man dalyvauti SLA. 323 kp. mėnesiniam susirinkime, kuris buvo laikomas APLA. 3-čios kp. svetainėje. Man atėjus į svetainę susirinkimas jau buvo pradėtas, kuriame dalyvavo skaitlingas narių burys, rodos, apie 14 narių. Žinant, kad tai nauja kuopa ir toje nedidelėje lietuvių kolonijoje kuopoje randasi narių tik netoli 30, tai reikia pasakyti, kad skaitlingas susirinkimas. Juk mųs 90 kp., kurioj randasi virš 100 narių, o delto dažnai atlaikomi susirinkimai tik su 7 nariais, ypač per vasaros karščius.

Radau besvarstant vakarienės rengimo komisijos raportą, kuri pranešus, kad vakarienė rengiama 18 d. spalių, APLA. 3-čios kp. svetainėje. Ak tu sviete mano, kiek čionai rupesčio ir pasišventimo, kad tik ta vakarienė butų sekminga visais atžvilgiais. Komisija praneša, kad jau svetainė yra paimta ant minėtos dienos ir kad jau tikietai yra užsakyti „Tėvynėje" ir nuogąstauja, kad dar nėra pareję, kad nesuvėluotų. Programas ruošiamas ir esą butinai reikia ir pianą parandavoti, nes be piano, tai nieko negalima bus veikti. O šioje svetainėje nėra piano — reiks kreiptis į krautuvę.

Tuojaus nariai ir narės luosnoriai pasisako kas su kuo prisideda prie vakarienės. Finansų raštininkė Ona Baranauskienė pareiškė, kad ji iškepsianti 2 gražiu kėksu, vieną del išlaimėjimo laike vakarienės, o antrą del papuošimo vakarienės. Pirmininkė M. Daukuvienė ir neatsilieka — ji pažada bušelį gražių obuolių del vakarienės; S. Lukšienė pažada iškepti kokių ten „ausukių" del pavaišinimo svečių; M. Liepienė pareiškė, kad ji ką tokio pagaminsiant iš cielo bušelio bulvių, tik nepasakė ką ir tas liekasi slaptybėje, tik galima bus sužinoti atėjus į vakarienę. Viena narė pareiškė, kad ji duosianti bušelį grušių, kita orančių, tik gaila, kad šių narių vardų nenugirdau. O raštininkė Ona Baranauskienė orderius rašo, tai rašo. Užrašų raštininkė M. Balčiunienė pareiškė, kad ji nežinanti nė ką pirkti, nė ką kepti, tai ji tiesiai su pinigais prisideda, lai komisija nuperka ką ji matys reikalingu. Marijona Liepiutė ji ir nežinanti nė ką pirkti, nė ką kepti ir prie tam neturinti nė laiko ir esanti užimta su rengimu programo del minėtos vakarienės, tai ji ir tiesiai piniginiškai prisidėjo. Dar ne vskas. O gi Radzevičių mamytė, kuri yra atsikėlusi iš 128 kp. ir per metų eiles priklauso prie SLA. ir turi jau dideles anukes ji ir gi neatsilieka nuo jaunųjų ir nori, kad vakarienė butų šauni, tai ji irgi piniginiškai prisideda sulg savo išgalės.

Kuomet šios naujos kuopos moterys pasirodė, kad joms rupi vakarienė, tai vyrai irgi neatsilieka. Kepti, virti, juk tai ne vyrų darbas, tai jie nors piniginiškai prisidėjo, kas dolerį, kas pusę, o kas ir daugiau ir sekretorė pranešė, kad ne tik daiktais yra gausiai suaukauta, bet ir pinigais yra įplaukę jau $9.50 nupirkimui reikmenų del vakarienės. Graži pradžia!

Todel reikia tikėtis, kad ši vakarienė tikrai bus šauni visais atžvilgiais, nes yra dedama daug rupesčio, pasiaukavimo ir viskas rupestingai rengiama. Taigi pareiga visų vietos ir apylinkės lietuvių rengtis į šią vakarienę spalių 18 d., nes įžanga maža, o pokylis bus šaunus ir linksmas.

Taipgi išrinkta draugiškumo komitetas iš Marijonos Liepiutės ir M. Daukuvienės, kurių pareiga bus laike vakarienės atsilankiusius svečius patikti ir priimti ir supažindinti vienus su antrais. Tikietam priimti, kaipo maršalkos, išrinkta A. Balčiunas ir J. Švelnis.

Nutarta prisidėti prie SLA. 3-čio apskričio ir tuoj ant vietos išrinkta delegatės — M. Balčiunienė ir M. Liepienė dalyvauti 3-čio apskričio kuopų suvažiavime, kuris įvyks 25 d. spalių Pittsburghe, LMD. svetainėje. Reiškia šioj naujoj kuopoj iš moterų susideda valdyba, moterys renkamos delegatėmis ir vienu žodžiu sakant, moterys turi vadovaujančią rolę. Laike susirinkimų nėra jokių užsivarinėjimų, visi reikalai gyvai ir nuoširdžiai svarstomi. Tvarka graži ir pavyzdinga.

Pasiteiravau pas finansų raštininkę kaip knygos vedamos. Ir reikia pasakyti, kad knygos, taip narių surašo, taip finansų, yra pavyzdingai vedamos. Raštininkė skundėsi, kad jai lietuviškai knygas vesti yra nelengva. Mat ji čionai gimus ir augus ir nėra lankius jokios lietuviškos mokyklos. Bet vistiek gerai lietuviškai viską užrašo ir gerai viską tvarko.

Susirinkimą uždarius, visi skyrstėsi pilnai susirinkimu patenkinti ir girdėjau kalbant, kad tokius susirinkimus, tai jiems esą linksma ir naudinga lankyti. Tai tikra teisybė.

SLA. Narys.

NEKROLOGAS.

A. A. Vincas Strumpickas, narys SLA. 27-tos kuopos, Auburn, Ill., persiskyrė su šiuo pasauliu 20 dieną rugsėjo, 1925 m., St. Johns ligoninėj, Springfield, Ill. Velionis buvo apie 50 metų amžiaus, paliko dideliam nuliudime moterį — E. Strumpickienę, posunį J. Rutkauską, pusbrolį S. Strumpicką ir švogerius S. ir J. Plečkaičius. Lietuvoje paliko du brolius ir tris seseris. Velionis iš Lietuvos paeina Mariampolės apskr., Igliaukos parapijos, Egliškėlių kaimo. Šioj šaly išgyveno apie 32 metu. Prie draugijų prigulėjo: SLA. 27 kuopos, „Moose", Šv. Kazimiero draugystės Clinton, Ind., ir prie slavų draugijos.

Velionio užsiėmimas — buvo angliakasys ir prigulėjo prie U. M. W. of Am. lokalo ir buvo visų gerbiamas. Tarpe lietuvių velionis Strumpickas buvo geriaus žinomas arba vadinamas „dėdė Strumpickas". Buvo gero budo ir laisvų pažiurų žmogus, kuris gyvu budamas niekuomet nenorėjo nieko bendro turėti su Romos trustu, bet giminėms nutarius, 23 d. rugsėjo tapo palaidotas su bažnytinėms apeigoms, Auburnio kapinyne. Angliakasių Unijos lokalas ir SLA. 27 kuopa paskutiniam atsisveikinimui savo gerbiamo nario uždėjo jam ant grabo po gėlių vainiką.

Ilsėkis Vincai ramiam kalne ir lai tau buna lengva šios šaiies šalta žemelė.

Jurgis Gribas,
SLA. 27-tos kp. pirm.

POLEMIKA IR KRITIKA

„LAISVĖS" SVEČIAS PAMELAVO.

„Laisvės" No. 211 tulas „Svečias" (greičiausiai bus iš Carnegie, Pa., J. G.), rašydamas apie SLA. 3-čio apskričio pikniką, laikytą 16 d. rugpiučio, Star Mainų giraitėje, labai negražiai pameluoja ir, žinoma, kas nedaro garbės nė „Laisvei", nė tam svečiui. O ypač atvažiavus į Courtney į apskričio pikniką pasisvečiuoti ir pasisvečiavus vėliaus taip negražiai pameluoti, yra stačiai nusidėjimu. Aš Courtnės ir apylinkės lietuvius pažįstu jau per eilę metų ir žinau, kad jie melų nemėgsta ir pas juos nėra mados, kad per laikraščius meluoti.

Svečiui yra baisiai nekenčiamas Bakanas ir jis pamatęs Bakaną, atvykusį į apskričio pikniką, tai ir sumanė pameluoti ką nors ant Bakano. Jis tikrina, kad Bakanas buk pardavinėjęs kokius ten išlaimėjimo tikietus, o gal šėrus ir kad Bakanas negalįs apseiti be pardavinėjimo tikietų ir taip toliau ir taip toliau — melas prie melo, kad tik apšmeižus ir diskreditavus tą jam nekenčiamą Bakaną. Bet ant nelaimės tik pats Svečias pasirodė, kad jis yra didelis melagis.

Pirmiausiai aš turiu pasakyti, kad aš minėtam piknike nepardavinėjau jokių tikietų, nė šėrų ir tą gali paliudyti sekanti Courtnės ir apylinkės lietuviai: D. Lekavičius, V. Gamulis, J. Tamulaitis su motere, K. Urmonas, Miliušiai, Nakučiai ir kiti, su kuriais aš buvau kartu r kalbėjomės laike mano buvimo piknike. Musų kalba daugiausiai buvo apie tą nelaimingą atsitikimą — liepos 28 d., kuriame žuvo Juozas Kruopis ir D. Lekavičius su V. Gamuliu buvo sunkiai sužeisti ir aš svarbiausiai del to ir atvažiavęs buvau, kad pasiteirauti apie tą nelaimingą atsitikimą, kadangi nelaimės paliestieji yra artimi mano draugai, netik kaipo SLA. darbuotojai, bet ir ypatiškai. Tai man rupėjo apie juos plačiau patyrti. Žinoma, ne prošalį buvo ir į apskričio pikniką užsukti, nors aš tą dieną dirbau ir tik darbą pabaigęs, apie 3 valandą po pietų, tegalėjau nuvykti.

Aš niekada ir niekur nesu pardavęs nė pardavinėjęs jokių tikietų ant jokių išlaimėjimų, išskiriant apskričio tikietus leisto automobiliaus Našlių ir Našlaičių Fondo naudai. Apie tai visi žino, kas tik kokį reikalą turėjo su manim, išskiriant Svečią. Šėrų irgi niekada nesu jokių pardavinėjęs. O kaslink leisto automobiliaus tikietų, tai ir Svečias neturėtų sirgti tuomi, nes jis nieko nėra prisidėjęs prie to darbo. Mes, kurie darbavomės, tai dar padarėm del Našlių ir Našlaičių Fondo $170.00.

Tie šmeižikai iš „Laisvės" pažiurės jau yra pagauti už liežuvio bemeluojant atvėjų atvėjais ir rodos turėtų sarmatytis taip negražiai meluoti ir turėtų buti atsargesniais. Bet kur tau — varo savo ir tiek. Turbut tokiam „plemete" yra gimę, kad be šmeižtų, be melo — nė žingsnio.

S. Bakanas.

ATSAKYMAS Į P. S. ŠMEIŽTUS.

„Tėvynės" No. 35, rugpiučio 28 d., 1925 m., tilpo korespondencija, kurioje aprašoma SLA. 21 ir 200 kuopų draugiškas išvažiavimas Palmer Parke, 9 d. rugp. Tas aprašymas yra neteisingas ir šmeižiantis kuopų komisiją. Todel mes pagal nutarimą SLA. 21 kp. iš 6 d. rugsėjo įgalioti atitaisyti tą korespondenciją.

Visų pirma turime pasakyti P. S. korespondentui štai ką: Rugpiučio 9 d. nebuvo jokio pikniko, o tik draugiškas kuopų išvažiavimas miesto parke. Palmer Park yra viešas miesto parkas ir jame visi turi lygias teises. Ir kuopų komisija negalėjo niekam uždrausti diskusuoti ar žaisti.

Toliaus P. S. rašo, kad į komisiją įėjo jų partijos nariai (suprask A. D. P. nariai), tai ir naudojosi proga kiek galėjo, net laimėjusiems dovanas davė jų išleistas knygas.

Mes turime pasakyti štai ką: Kuomet buvo komisija renkama minėtam išvažiavimui, tai tik mes apsiėmėm ir vienbalsiai išrinko. Lenktynėse laimėjusiems buvo duota tik viena knyga po vardu — Sveikata, parašyta Dr. Graičuno ir paimta iš SLA. 21 kp. knygyno.

Mums nesuprantama ką P. S. norėjo pasiekti su ta šmeižtų korespondencija ant komisijos. Patariame ateity nerašyti korespondencijas iš politiškų sapnų, nes tas nedaro P. S. garbės ir SLA. kuopoms naudos.

Komisija:

M. Bacevičienė,
A. Mileris,
J. Terza.

KIEK BENDROVIŲ LIETUVOJ.

Kredito įstaigų ir koperatyvų inspekcijos daviniais, visoj Lietuvoj iki šių metų rugpiučio mėnesio įregistruota 513 vartotojų, 47 gamintojų ir 7 statybos bendrovės, 331 lietuvių, 16 vokiečių, 92 žydų ir 1 lenkų smulkaus kredito bankų, 88 žemės ukio drjos, 7 taupomos savišalpos kasos, 88 akcinių ir pajinių bendrovių, 22 savitarpio draugijos, 9 akc. bankai, 4 bankiniai namai. 1 bankinė kontora, 1 pinigų keitimo kontora, 103 pilnos bendrovės, 84 svetimšalių bendrovės ir 5 įvairios firmos.

Be to, kredito ir koperatyvų inspekcija iki rugpiučio mėn. išdavė 34 leidimus bendrovių kapitalams (akcinių pajų) ir nariams skiriamam kreditui pakeisti, iš jų 5 tenka akcinėms, 2 vartotojų, 2 akciniams bankams, 20 smulkaus kredito bankams ir 5 pieno perdirbimo bendrovėms.

Kuopu Susirinkimai

Rochester, N. Y. SLA. 69 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks spalių 14 dieną, Gedimino svetainėje, 575 Joseph Ave., 8 val. vakare. Malonėkite visi nariai atsilankyti susirinkiman, nes yra svarbių reikalų apsvarstymui. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 69 kuopos.

Elena Mikitienė — sekr.

Forest City, Pa. SLA. 2 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 11 d. spalio, 2 valandą po pietų, naujoj vietoj, Zvon Hall. Visi nariai kviečiami atsilankyti susirinkiman ir užsimokėti narines mokestis. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 2 kuopos.

D. Gudišauskas.

Tel Empire 7365
Dr. F. MATULAITIS,
322 Holbrook Ave.,
DETROIT, MICH.
Valandos:
12—2 p. m. ir 6—8 p. m.
Ultravioletinė Šviesa Diathermia.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. E. G. KLIMAS,
(Medicinos instruktorius Temple Univ.).
2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.
Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

Sveikata yra brangiausis turtas. Kuomet Jos neteksi, tai joki pinigai, nė brilijantai negalės naujos nupirkti. Dabok ją.

AKYS IR AKINIAI.

Rašo *Dr. F. S. Zurwell.*

Aptraškanoję akys.

Daugelis nori žinoti kodel jųjų akys sulimpa miegant ir sunku pražiurėti išbudus ryte. Kiti nusiskundžia, kad jie negali atidaryti akių prieš šviesą, nes atidarius akis niekaip negali žiurėti į šviesą. Į šiuos klausimus gali rimtai ir neklaidingai atsakyti tik medicinos daktarai, nes tokios padėties rodyklė slepiasi vien tik anatomijos ir fiziologijos mokslo sluogsniuose. Gi nežinančiam nei anatomijos, nei fiziologijos tokia situacija sukelia baimę susidurti su akių liga. Reikia pripažinti , kad tokiame atvėjy baimė yra geras signalas išvengimui pavojaus. Kurie nebijo nieko ir nepaiso nieko — apgailestauja...

Aplink briaunas akių vokelių yra daugybė mažų liaukų. Šie maži organėliai atlieka speciališką užduotį, kaipo lubrikantas, t. y. aliejavimas akių. Iš tų liaukų išsisunkia tam tikras skystimas, kuris veikia tartum vaselinas. Pasidėkojant toms liaukoms, akys visado esti drėgnos ir lengvai atsidaro ir užsidaro.

Matot , šiuom žvilgsniu gamta labai praktiška žmogaus ir kitų gyvunų matymo mekanizme. Visas nepatogumas, kad kartais atsiranda neprielankios aplinkybės, kurios paskubina minėtas liaukas veikti virš normos. Virš normos veikiančios minėtos liaukos išsunkia lubrikuojančio skystimo daugiau, negu reikia.

Perdaug pavargintos akys dažnai buna priežastimi pervirš veržimosi kraujo akyse. Susidurimas akių su dulkėmis, dumais ir važiuojant prieš vėją gali iššaukti pervaršį kraujo akyse.

Daugelis žmonių privalo nešioti akinius, neatsižvelgiant ant jų nusiskundimo bei nenoro. Dažnai esti akys pavargintos ir reikalauja tinkamų akinių, bet daugelis to nedasiprotėja.

Bent viena čia paminėta priežastis gali parodyti vienodus simptomus, butent krauju pasruvusias akis. Tas reiškia pervaršį kraujo akyse. Todel pervaršis kraujo akyse priverčia viršminėtas akių liaukas išlieti perdaug išsisunkimų. Taipgi, jei taip pasitaiko miegant nakčia, kuomet akys buna ilgai neatidengtos, liaukų išsisunkimas apdžiusta iš lauko pusės. Tokis apdžiuvimas ant blakstienų apsireiškia vaško pavidale, kas sulipdo blakstienas.

Tokis nemalonumas lengviausia prašalinti tik pasitarnavus gydytojui, kuris išegzaminuos akis ir duos patarimą kokias ir kaip gyduoles vartoti. Jeigu bus reikalingi akiniai, po ištyrimui duos receptą, su kuriuo atsikreipsi pas okulistą padirbdinimui akinių.

Akių specialistai tvirtina, kad anksčiau, ar vėliau, kiekvienam reikalingi akiniai.

(Daugiau bus)

SVEIKO GYVENIMO PAREIGOS.

Rašo *Dr. E. G. Klimas.*

Daugybė ligų įeina į kuną per gerklę. Kad nors dalinai apsisaugoti, išgargaliuok gerklę eidamas gultų su sekančiu pigiu receptu: Vieną arbatinį šaukštuką boraksinės rukšties (Pulvis Acidum Boricum) į pantę virinto vandenio.

—o—

Šepetėlis dantims šveisti kainuoja tik vieną kvoterį. Dentistas už sutaisymą danties paima kelis dolerius. Ar nepigiau yra *kiekvienam* šeimoj turėti savo individualį šepetėlį ir kas vakaras arba rytas dantis nušveisti. Nereikės skausmų kentėti *nė dolerių mokėti.*

—o—

Oda yra kuno antri plaučiai. Gamta apdovanojo ją su milionais skylučių, per kurias prakaito formoj išnešama iš kuno daug įvairių išmatų. Pagelbėk odai funkcijonuoti: Nuplauk ją su šiltu vandeniu ir muilu bent kartą į savaitę.

—o—

Darbiniai drabužiai ir avalai nėra sveiki laikyti miegrumy, turi ir ligų perų. Palik juos tik persirengimui skirtam kambary.

—o—

Daug privalgiusiam sunkaus maisto arba prigėrusiam „naminės" bemiegant priseina garsiai kriokti. Tokis pasilsis yra kenksmingas kunui. Apart to, žmona ir vaikučiai irgi negali užmigti.

Pasigailėk savęs ir savo šeimos. Negerk „munšainės" ir nevalgyk sunkių maistų einant gultų. Pakilęs ryte jausies pilnas energijos.

—o—

Neguldyk vaikučių ant šlapio matraso. „Pagaus šaltį".

—o—

Bučiavimas yra meilus dąlykas, bet kartas nuo karto yra labai brangus, nes tulos ligos yra perduodamos per bučiavimosi procesą.

Verčiau nebuk perdaug meilus, o sveikesnis.

"Ar Lietuvybė Kenkia Katalikybei?"

Tokiu pavadinimu tilpo „Garso 39 num. kun. K. Urbanavičiaus referatas. Jau pats įvardinimas minėto referato liudija, jog Lietuva yra skaitoma papos provincija, o lietuvybė, dabartinis lietuvių tautiškas atsibudimas, yra laikomas kenkiančiu katalikybei, kaip visi kunigai Lietuvoje ir Amerikoje visu uoluru dirba nuslopinimui lietuvybės, bile tiktai išliktų katalikybė, kuri nepripažįsta tautų nei kalbų.

Berods, autorius pat pradžioje įrodo, kad lietuvių kalba, ne tik nekenkia katalikybei, bet yra vienintėlis įrankis tikėjimui išplėsti ir geriausis katalikybės agentas. Ir baigia, autorius, referatą skatindamas federantus — katalikus duosniai aukoti katalikų — moksleivių fondan, kad primokinus visokių jezuitukų išlaikymui katalikybės, na, ir lietuvybės.

Katalikybė statoma pirmon vieton, Lietuvybė antron. Ir neužmirštant, jog kiekvienas katalikas pavieniu ir tautomis — išimtinai priklauso bažnyčiai — taigi papai, lietuvybė — tautiškumas katalikybei yra nepageidaujamu daiktu.

Apleidžiant autoriaus tikrinimus, apginančius lietuvybę, mes apkreipsime klausimą antrojo galu:

Ar katalikybė kenkia lietuvybei?

Prirodymų, kad katalikybė kenkė lietuvybei, yra daugiaus, negu reikia, ir tas katalikiškas kenkimas lietuvybei, prasidėjęs 1111 metuose tęsiasi ir dabar— jau per 814 metų.

Katalikybė ir musų dienose yra skelbiama kaipo tobulybė doringumas, meilė, bet praktikoje — gyvenime tam panašumo nėra nė krislo, o vien suniekėjimas, ištvirkimas, neapykanta. Istorija rodo, kad katalikybės platintojai niekur nepasižymėjo sektinais pavyzdžiais. Katalikybės galvoms (papoms) pasinėrus į politiką 741 metuose, visados rupėjo tik užgrobimas svetimų kraštų visokiais galimais budais. Katalikams tapo įkalbėta viską daryti vardan Dievo — savo gašlumui ir naudai, už ką dar pelnė dandaus karaliją.

Papa Urbonas II, 1095 metuose, sukėlė gaujas maldininkų eiti į Palestiną atėmimui Kristaus grabo nuo Turkijos valdžios, kuri iki to laiko laisvai leido katalikams lankyti visas šventas liekanas Jeruzalėje. Papa suteikė visiems maldininkams visišką nuodėmių atleidimą ir nuo skolų paliuosavimą, kas buvo paskatinimu visų niekadėjų įstoti „šventon armijon", kuri eidama Palestinon pakeliui viską plėšė, žudė ir degino, neišskiriant nė Rytų krikščionių, kurie priversti buvo vienytis su turkais apgynime savo šalių ir turtų nuo katalikiškos armijos su raudonais kryžiais ant krutinių. Toks elgimasis papos kareivių nulėmė jiems žlugimą, virš 2,000,000 kryžiokų. Beje, kryžiokai — ta papos armija, eidami į Palestiną, manė turkus — mahometonus esant laukiniais ir stabmeldžiais, bet arčiaus įsižiurėję į naujos tikybos sekėjus, pamatė mahometonų (turkų ir arabų) kulturą aukščiaus stovinčią už katalikiškąją.

Žlugus papos armijai Rytuose, paskiaus toji armija tapo pakreipta į Šiaur-Rytus, taigi prieš Lietuvą. Papa Celestinas III buvo vyriausiu vadu tos armijos, kurion rinkosi visi teutonų (vokiečių) valkatos tikėdami pelnysią visas malones ir dangų, kaip kad ir į Palestiną eidami. Priegtam papa pavedė savo armiją globon Panos Marijos, teutoniškosios (vokiškosios). Visi kryžiokai dėvėjo baltą skraistę su juodu kryžiumi ant krutinės. Kryžiokams buvo leista pasilaikyti visas lietuvių turtas, moteris žagint, vyrus verguvėn imti, kas buvo įvykę jau Prusijoj.

Tokiomis tai priemonėmis papos katalikiška armija pradėjo platinti katalikystę Lietuvoje, ir platino iki liepos 15 d., 1410 metų — per 300 metų. Lietuviai bijojo katalikystės kaipo verguvės ir narsiai kovojo su papos armijomis, gindami savo liuosybę per 300 metų ir Vytautui vadovaujant uždavė papos armijai mirtiną smugį, paklodami karo lauke virš 50,000 kryžiokų su jų vyriausiu vadu.

Ir reikia pridėti, jog lietuviai, budami stabmeldžiais, nepasižymėjo tokiais žiaurumais, kaip katalikiškos, neva civilizuotos Vakarų Europos tautos (taip rašo kun. Purickis „Lietuvoje" num. 117, 1925).

Sumušus papos armiją lietuviai pasiryžo priimti katalikystę, tikėdamiesi sulaukti ramybės, nes jau visi kaimynai aplinkui buvo katalikais. Nelaimės lemta buvo susidėti su lenkais, kurie jau mokėjo pilnai visas katalikiškas nedorybes. Lenkai atėmė lietuvių žemes ir pavergė visą liaudį. Lenkų katalikiški kunigai, vietoje Kristaus mokslo, platino lenkystę tarp lietuvių, ir aiškino liaudžiai — lietuviams, kad baudžiava yra Dievo leista, kad ponų reikia klausyti, net maldas už ponus kalbėti. Šunys pas lenkus turėjo šimtą kartų didesnę pagarbą, negu lietuviai — baudžiauninkai — vergai.

Ir katalikų kunigai su papomis nematė nieko blogo baudžiavoje ir ramino liaudį kantriai kentėti, buti paklusniems savo dvasiškai ir svietiškai valdžioms. Didesnei Lietuvos nelaimei kunigai priveisė visokių vienuolynų vyrų ir moterų — tinginių, kuriuos reikėjo šerti ir apdengti, o kurie jokio darbo nedirbo — beje meldėsi. Katalikystės naudai dešimtines turėjo mokėti liaudis.

Nutautinimui lietuvių, kunigai priveisė visokių šventųjų, net stebuklingų — medžio gabalų ir paveikslų, pas kuriuos lietuviai galėjo melsti visokių malonių. Tautos didvyriai, vardai ir vietos likosi paskaitytos pagoniškomis ir užmirštin nustumtos.

Lietuviai lenkų ponams baudžiavą ėjo iki 1863 metų — per 450 metų, kame katalikystės vadai matė tiktai Dievo valią. Lietuvių nutautinimas per lenkų katalikų kunigiją ir paskiaus jau lietuvius kunigus pasiekė aukščiausio čiukuro. Lietuviai nežinojo jau savo kilmės nė tautos vardo; **gyveno Rusijoj, tai Polsčioje, vadinosi „paliokais" ir „katalikais".**

Taip ruščioms dienoms beslenkant, lietuviams pradėjo spyksoti pagelbos spindulys. **Spalių 28 d., 1793** metuose gimė Simanas Daukantas, „vargo pelė", kuris visą savo gyvenimą pašventė prikėlimui savo brolių iš lenkiško — katalikiško kapo, kuris jau 1837 metuose pradėjo leisti lietuviams knygas — elementorius ir tt. Daukantą pasekė vyskupas Valančius ir pradėjo leisti tikybos knygas. Jonas Basanavičius, Jonas Šliupas ir Andrius Vištelis 1883 metuose įkuria pirmąjį lietuvių laikraštį „AUŠRĄ", mėnesinį, mažą, kuris tuojaus sutiko jau nuo sulenkėjusių **lietuvių kunigų** pasipriešinimą ir gavo vardą „bedieviškas".

Nuo „AUŠROS" užtekėjimo iki musų dienų lietuvių tautiškam atsibudimui ir stiprėjimui visur matome kenkimą iš katalikybės pusės, ir kas pikčiausia, ne svetimtaučių jau, **bet pačių lietuvių kunigų, kurie viską smaugia,** kas yra lietuviška, tautiška, demokratiška, apie ką laikraščių skaitytojai kas diena pasiskaito.

Ir kaip neimsime, katalikystėje nėra pažangos į žmoniškumą, meilę, dorą, laisvę, demokratizmą. Katalikystė seka dar jau atgyventus papročius— absoliutizmą ir despotizmą, kokis dabar esti musų Lietuvoje, musų gėdai prieš visą svietą. Labai yra metas atsirasti **Antramjam Vitautui,** kaipo Garibaldžiui, sudraudimui katalikiškojo režimo.

Baigsiu musų kunigams Amerikoje ir Lietuvoje kun. K. Urbanavičiaus žodžiais:

„Ištautėjimas yra liudnas vykis, kokiu jis ten motyvu ne butų motyvuojamas. Bet kuomet ištautėjimas sąmoningai daromas ir varu varomas, jis jau virsta nutautinimu, ir kaipo toks, yra jau ne vien liudnas įvykis, bet savo rušies judošystė. Ištautėjimas toks pats nusidėjimas tautai, kaip išdavystė valstybei. Už išdavystę valstybė sunkiai baudžia, tankiausia mirtimi. Tauta, ypač silpnesnė, negali panašiai bausti už ištautėjimą, bet ji meta nutautėliams paniekos žodį ir juodais bruožais įrašo juos į savo istoriją (mano pabraukta)".

Suprantama, kuomet liaudis susipras, ji atmainys katalikybės politiką ir pareikalaus nuo kunigų skelbimo tikrojo Dievo mokslo, tarnybos savo tautos labui, demokratijai, ažuot svetimųjų naudai tarnavus.

Labai gerai padarė kun. K. Urbanavičius pakeldamas šį svarbų klausimą.

P. Mikolainis,
188—190 Sands St.,
Brooklyn, N. Y.

Medicinos Mokslo Svarba

Lietuviai laimingi ir turi dievams ačiuoti, kad iš tarpo savųjų turi pasiekusių medicinos mokslus—turi savo tikrų brolių ir seserų, kurie pasirašę savo vardą ir pavardę prideda dvi ar tris raides: „M. D. ar D. D. S." Nemokytas, tamsus žmogus, lyginai apšviestas — aukštai pakilęs kulturoje žmogus į **Medicinos** mokslą žiuri teisingai, su pasitikėjimu, kad vienatinė šaka mokslo, kuri sumažina žmonėms skausmus, negales, sustabdo mirtingumą ir prailgina gyvenimo dienas. Ne, dar daugiau: Medicinos mokslas pasiekė to aukšto laipsnio, kad išgelbėjo žmoniją nuo pavietrės, juodojo maro, choleros, drugio, rauplių, šiltinės ir daug, daug kitų mirtinų ligų, kurių čia nesuskaitysi. Medicinos mokslas teikia apčiuopiamą geradėjystę žmonijai. Kas suskaitys tas motinas, kurios išliejo ašaras, kada jų brangiausi kudikiai tapdavo giltinės ištraukti iš rankų. Kas išmieruos upelius našlaičių ašarų, išlietų netekus motinų. Nėra dar tokio inžinieriaus gimusio. Bet yra Daktaras, kuris nudžiovino ašarotus skruostus motinų ir našlaičių; pralinksmino ir suramino motiną, sugrąžindamas jai sveiką kudikį, kurį ištraukė iš nasrų giltinės. Daktaras taipgi suramino ir pradžiugino tėvą, praretindamas našlaičių eiles, nes motina iš mirtinos lovos tapo pakelta ir sugrąžinta jai sveikata.

Mes lietuviai, nors toli gražu neapkainuojam, nejvertinam **medicinos svarbumo, bet vistiek** galime pasididžiuoti, pasidžiaugti, kad ir mes turime lietuvių daktarų; ir musų broliams ir seserims pasisekė įgyti medicinos mokslą su garbingu vardu — Medicinos Daktaro. Ir tai ne vienam ar dviem, kas butų tik lašas jurėse, bet keliatai šimtinių. Čia Amerikoje arti duviejų šimtų, o Lietvoje arti trijų šimtų tikrų lietuvių medicinos daktarų yra. Tie garbės vyrai netik mums noriai patarnauja, kada mes susergam ir tampam ligos parblokšti, bet jie da rmus pamokina, kaip apsisaugoti nuo ligų, kad nesusirgus; kaip prailginti gyvenimo dienas. Tik pasinaudokime.

Bet mes nemanom pasinaudoti; mes nedėkingi, mes dar nepriaugome prie to aukšto kulturos laipsnio, kad galėtumem įvertinti, įkainuoti našų, naudingą apčiuopiamą darbą. Su širdgėla turiu pasakyti jums, kad štai Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija per penkius metus leido laikraštį „Gydytojas". Gerbiamiems daktarams nereikalingas tas laikraštis buvo, bet jums lietuviai butinai reikalingas, nes jo skiltyse galėjot pasimokyti sveikai gyventi, išvengti ligų, prailginti gyvenimo dienas. „Gydytojas" sustojo ėjęs. Sustojo, nes gerbiami daktarai įsitikrino, kad visuomenė nejvertina, neužsiprenumeruoja to taip naudingo laikraščio. Gerbiami daktarai juk negali netik mokyti jųs dykai, bet dar ir už spaudą ir paštą iš savo kišenės apmokėti ir jums dykai į namus atnešti laikraštį, tai jau per dideli reikalavimai!

Bet „Gydytojo" sustojimas ne daktarams skriaudą padarė, o tik patiems žmonėms. Daktarams geriau, kai jųs sergate; juo daugiau jųs sergate, juo geriaus daktaras turi jaustis, nes jam rugiapiutis iš jusų negalės. Netekote „Gydytojo" — svarbiausio, reikalingiausio laikraščio, kuris atsidavusiai jumis mokino sveikai gyventi. O sveikata juk visiems reikalinga — kas tu nebusi: tautininkas, socialistas, bolševikas ar katalikas. Dar likosi atdaros skiltys „Tėvynėje", kur gerbiami daktarai veda „Sveikatos Skyrių". Bet jei nemokėsite įkainuoti, tai ir to neteksite.

Gerbiami daktarai gali apseiti ir be jusų pagalbos, bet jųs, netekę lietuvių daktarų, priversti busite kreipties ir maldauti patarnavimo pas žydus ar kitus svetimtaučius. O tie nežinodami jusų budo ir papročių gyvenimo, skubiai siųs į anapus grabo, iš kur jau niekas negrįžta, kad papasakoti ar gerai ir teisingai gydė.

Dr. A .L. Graičunas.

LIETUVIAI AMERIKOJE

GARY, IND.

Protesto rezoliucija prieš Lietuvos klerikalų smurtą.

Bendro komiteto sušauktame Gary's pažangiųjų lietuvių visuomeniam susirinkime Vokiečių svet., rugsėjo 20 d., 1925 m., priimta sekama rezoliucija:

Kadangi šių metų birželio mėnesio 20 d. krikščionių demokratų blokas Lietuvos Seime, nesilaikydamas Seimo statuto, priėmė savo balsais įstatymus, varžančius spaudos ir susirinkimų laisvę ir įvedančius mirties bausmę;

Kadangi tie krikščionių demokratų priimtieji įstatymai aiškiai prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai, kuri garantuoja piliečiams spaudos ir susirinkimų laisvę;

Kadangi, pravedant tuos antikonstitucinius įstatymus buvo neteisingai slopinama opozicijos balsas ir prieš atstovus, pasipriešinusius tai sauvaliai— socialdemokratą Bielinį ir valstiečius liaudininkus Lapinską ir Dr. Grinių, buvo pavartota ginkluotos policijos jėga, tai

Tebunie nutarta, kad šis masinis Gary's lietuvių mitingas grieščiausiai protestuoja prieš begėdišką Lietuvos konstitucijos trempimą ir prieš žiaurų krikščionių demokratų smurtą bei sauvaliavimą Seime, ir taip pat

Tebunie nutarta, kad šis mitingas grieščiausiai pasmerkia Lietuvos valdančiųjų partijų bloko kėsinimąsį sugriauti teisėtumo ir demokratybės pagrindus Lietuvos Respublikoje, žeminant Seimo ir atstovų autoritetą liaudies akyse ir dedant nesenai pasiliuosavusiam nuo svetimų despotų kraštui naują despotizmo jungą; ir pagaliau

Tebunie nutarta, kad šis mitingas šaukia visus laisvę mylinčius Amerikos lietuvius visais galimais budais padėti Lietuvos demokratijai, kovojančiai už savo teises prieš klerikalinius despotus.

Komitetas pažangiųjų Gary's lietuvių:

Pirm. — **J. Vilimaitis,**
Sekr. — **J. Paškauskas,**
Iždi. — **M. Steponavičius.**

SO. BOSTON, MASS.

Bostono apylinkės pažangiųjų lietuvių protestas prieš krikš. demokratų klerikalizmą— netoleranciją.

Rugs. 27 d., sekmadieny, Bostono apylinkėj buvo protesto diena. Mat tą dieną So. Bostone ir Cambridge įvyko lietuvių masiniai susirinkimai delei Lietuvos krikš. demokratų klerikalizmo ir netolerancijos. So. Bostone susirinkimas įvyko kaip 8 val. vakare. Publikos atsikankė 7—8 šimtai, pilna Lietuvių salė stovinčių, nes sėdynių truko. So. Bostone kalbėjo: Paulauskas, „Sandaros" red. Tulys, adv. Bagočius, Ivas ir „Keleivio" red. Michelsonas. Šį istorinį protesto masinį susirinkimą sušaukė aštuonios So. Bostono pažangiosios dr-gijos: ALTS. 7 kp., SLA. 43 kp., LSS. 60 kp., TMD. 81 kp., Šv. Kazimierio Pašalp. Dr-gija, DLK. Vytauto dr-gija, Lietuvių Balso Dr-gija ir Lietuvių Ukėsų Kliubas.

Cambridge susirinkimas įvyko tą pačią dieną 2 val. po pietų, Y. M. C. A. Hall (Jaunų Vyrų Kriksč. Dr-gijos salėje) ant Massachusetts Ave., Cambridge. Publikos atsilankė 4—5 šimtai asmenų. Sakoma kun. Juškaitis, vietinis klebonas, katalikus net per bažnytinį pamokslą draudęs nuo ėjimo į tas prakalbas. Matyti katalikai nepaklausė kunigėlio politikos, ėjo vistiek prakalbų klausyti. Čia kalbėjo Paulauskas ir adv. Bagočius. Susirinkimą labai pagražino Cambridg'o Lietuvių Orchestra, po vadovybe L. Buinio. Orchestra išpildė 4—5 gabalus muzikos. Dainavo Bulskis ir So. Bostono „Gabijos" vyrų aktetas. Aukų surinkta 60 dol. Cambridge masinį susirinkimą sušaukė keturios dr-gijos: Sandariečių kuopa, Socialistų kuopa, Lietuvos Sunų paš. dr-gija (seniausia Cambrid'o dr-gija, įsteigta 1907 m.) ir Lietuvos Sunų ir Dukterų dr-gija.

So. Bostono susirinkime taipgi buvo orchestra. Dainavo „Gabijos" vyrų aktetas. Susirinkimą atidarė So. Bostono Lietuvių Jaunų Vyrų Orchestra, sugriežiant Lietuvos himną. Susirinkimą vedė p. Norkunas.

Kalbėtojai abelnai visi kalbėjo apie Lietuvos krikš. demokratų klerikalizmą — netoleranciją. Nurodė kaip ir delko pravedė spaudos ir susirinkimų laisvę varžantį įstatymą ir taip pat mirties bausmę įvedantį įstatymą ir kaip tų įstatymų oponentus: Dr. Grinių, Bielinį ir Lapinską prašalino iš Lietuvos Seimo su ginkluota policija. Adv. Bagočius nurodinėjo, kad krikš. demokratų valstybingumo sistema imta ne iš Amerikos, Anglijos ar Prancijos, bet iš senosios biurokratiškos Rusijos. Apskričių viršininkai nuo susiaurinimo savivaldybių liko tokioj galybėj, kaip kad prie caro buvo gubernatoriai. Cenzura spaudai ir laikraščiams esanti carizmo palaikas. Viešų susirinkimų draudimas esąs Muravjovo laikų liekana. Buvo nurodyta, kad krikš demokratam ištikimai tarnauja smaugimo pažangos judėjime tie patys caro bernai, kurie prie senosios Rusijos caro valdžios smaugė lietuvius. Cambridge ir So. Bostone protesto

rezoliucijos buvo vienbalsiai priimtos.

Reporteris.

PITTSTON, PA.

Sustojus anglių kasyklose darbams, daugelis Pittstono lietuvių, ir abelnai visos apylinkės, išvažinėjo po plačiąją Ameriką. Vieni iškeliavo atlankyti savo giminių, pasiviešėti, o antri ieškoti darbų. Sugrįžusieji kalba, kad kitose valstijose viršutiniai darbai eina blogai, užmokestis mažas ir reikia dirbti ilgos valandos.

Vieną išvažiavusį lietuvį S. L. A. narį, Petrą Galinską, patiko nelaimė. Rugsėjo 15 d. P. Galinskas atsisveikino savo draugus ir pasakė, kad jis išvažiuoja įstoti į kariuomenę. Į tris dienas po išvažiavimui vietinis anglų laikraštis „Pittston Gazette" pranešė, kad P. Galinskas Merylando valstijoj, 14 mylių nuo Baltimorės, tuloj ukėj, tapo atrastas pasmaugtas — negyvas. Kadangi pas velionį atrasta tik septyni centai pinigų, tad yra aišku, jog jis tapo piktadarių užmuštas ir apiplėštas. Bet anglų spauda, kuri kaip žinome nori su pasismaginimu rašyti visokių sensacijų apie ateivius, pranešė, jog velionis Petras pats nusižudė. Kadangi velionis buvo nuo ukės policijos paimtas ir atvežtas į tulą Md. valstijos miestelį, tai nuvykęs velionio brolis Antanas apie priežastį mirties nieko negalėjo patirti.

Rugs. 21 d. velionis tapo palaidotas lietuvių laisvės kapuose, Wyoming, Pa. Apart S. L. A. velionis prigulėjo prie Lietuvių Piliečių Kliubo, kurio veik visi nariai atidavė paskutinį patarnavimą. Velionį palydėjo didelė Pittstono lietuvių minia. Velionis buvo sulaukęs vos trisdešimt metų amžiaus, buvo laisvų pažiurų vyras. Anglų spaudai pagarsinus apie velionio nelaimingą mirtį, Pittstono davatkėlės turėjo daug darbo visokiems pliotkams skleisti.

Sv........s.

GLENDALE, PA.
Atsakymas ant p. J. Gatavecko atsakymo.

„Laisvės" Nr. 218 p. J. Gataveckas duoda atsakymą į mano korespondenciją, tilpusią „Tėvynės" Nr. 36 ir kartu su tuo neva atsakymu pastato man ir ultimatumą, kun aš įtariau, kad p. Gataveckas, pasislėpęs po slapyvardžiu „Bedarbis" išvadino per „Laisvę" SLA. 323 kp. komisijos narius žebrokais ir tai esą Gatavecko inkriminavimas ir jis man duoda 30 dienų laiko faktiškai įrodyti, kad tai tikrai yra tas „Bedarbis" Gataveckas, arba jei negalėsiu įrodyti, tai kad atšaukčiau, tik nepasako nuo kokios dienos tas jo ultimatumas prasideda. O jei aš to nepadarysiu, tai jis mane pasišaukiąs į visiems žinomą „įstaigą".

Jei p .Gataveckas jaučiasi, kad jis yra įkriminuotas delei įtarimo, kad jisai rašė „Laisvėj" po slapyvardžiu „Bedarbis", tai jis pripažįsta, kad tenai buvo kriminalis šmeištas SLA. 323 kp. komisijos narių. Vienok jis dar mėgina teisinti „Bedarbį" buk jis teisybę rašęs. Na ir akyvaizdoje šitokios padėties, kaip gali neįtarti, kad tuo „Bedarbiu" esate jųs patys, p. Gataveckai, o ne kas kitas.

O kaslink mano įtarimo, tai aš jus pažįstu ne nuo šiandien ir žinau, kad jųs į „Laisvę" dažnai rašote ne tik pasirašydamas savo vardą, bet ir visokiais slapyvardžiais, kuomet ką nors šmeiži, pravardžiuoji, tai dažnai pasislepi po slapyvardžiu. Gerai, jųs sakote, kad tai ne jųs esate tas „Bedarbis". Lai bus ir taip. Bet jųs nemanykit, kad tuo savo tikrinimu pakeisite mano ir kitų Carne-

da jųs mylimoji „Laisvė" turėtų eiti į tą „įstaigą", su kuria jųs man grasinate. Juk pats sakote, kad tai „įkriminavimas". Visiems yra žinoma, kad „Laisvė" dar nėra užbaigus dalykų toje „visiems žinomoje įstaigoje" su kunigu Petkum ir dar nenustojot „žebravoti" aukų del „Laisvės" pažinties su ta „visiems žinoma įstaiga".

Tai tiek del p. J. Gatavecko ultimatumo ir aš manau, kad to pakaks.

Kaslink kitų man daromų priekaištų, tai ir stengsiuos poną Gatavecką patenkinti, jei jis taip nori. Gataveckas prašo, kad aš pasakyčiau kokios tos bolševikiškos draugijos, kurios užsiima „žebravojimu" ir kada jos prašė uždyką svetainės ir kada jos gavo. Tai aš norėčiau paklausti Gatavecko: kokia toji draugija, kuri vadinasi Lietuvių Moterų Progresisčių Susivienijimo kuopa? Gal tai ne bolševikiška ir ar ji nėra prašius uždyką svetainės del baliaus, kuria yra ir gavus, o del vakarienės yra gavus nupiginta kaina.

Gataveckas sako, APLA. 3 kp. esą sudaryta konspiracija prieš jį, prieš Šiurmaitįenę ir prieš Čirvinską, kad juos suspenduoti ir paskui išbraukti. Tai kur jusų įrodymai, kad tokia konspiracija yra padaryta ir kuo jųs remiatės taip sakydami? Ir ar čionai nėra šmeižimas APLA. 3 kp.? Gataveckui nepatinka, kad aš neparašiau kas jį mušė. Juk Gataveckas gerai žino, kad aš nemačiau kas jį mušė, reiškia jis norėtų, kad aš rašyčiau apie tai, ko nemačiau ir nežinau. O kad Gataveckas gavo mušti, tai jis pats atėjęs į susirinkimą sakėsi, kad jis gavęs mušti, tai tą ir parašiau.

O kaslink to suspendavimo, tai aš turiu prisipažinti, kad tai mano klaida, nes Gataveckas yra suspenduotas ne ant 6 mėnesių, bet ant 3 mėnesių. Šita klaida pas mane įvyko delto, kad buvo duota du įnešimai: vienas ant 6 mėnesių, kitas ant 3 mėnesių, tai aš čionai ir buvau klaidą padaręs, ką šiuomi ir atitaisau ir manau, kad šiuomi ponas Gataveckas bus patenkintas.

Tai tiek turiu pasakyti ir baigiu savo atsakymą pono Gatavecko atsakymui.

P. J. Liepas.

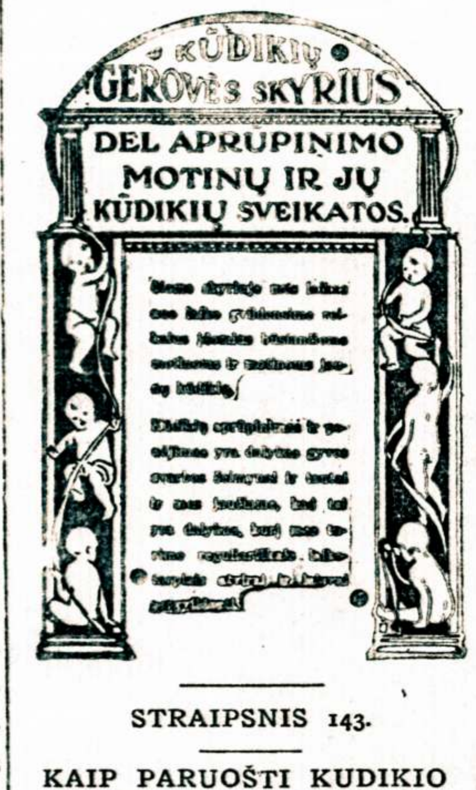

STRAIPSNIS 143.

KAIP PARUOŠTI KUDIKIO MAISTĄ BONKUTĖSE.

Pirmuose straipsniuose švarumo reikalais ir svarba ruošiant kudikiui maistą buvo pabrėžti. Maisto švarumą ir grynumą galima visai sunaikinti, jei nešvarųs indai vartojami jo ruošimui.

Greta švarumo svarbos, yra teisingas nusaikavimas ir tinkamas atmiežimas. Kada kudikiams vartojama pasaldintas kondensuotas pienas, tai jį reikia iš blėšinės atmieruoti šaukštais, pilant iš blėšinės, bet nesemiant. Tai geriausias budas gauti tikrą mierą. Gali lengvai suprasti, kad sėmimas netinka, nes prie šaukšto prilimpa perdaug pieno. O kadangi pamokinimai liepia imti tiek ir tiek šaukštų prie tiek ir tiek uncijų vandens, tai toki prilipimai gadina tikrai mierai. Atmieravus reikalingą kiekį svarbu išplauti stiklą su virintu vandeniu, kuris vartojamas miežimui, tokiu budu visą pieną suimsi. Atidarytą blėšinę visados reikia laikyti šaltoje, švarioje

Vanduo miežimui vartojamas pirma turi buti išvirintas ir atvėsintas. Tokis vanduo šituose straipsniuose vadinamas „virintu" vandeniu. Sakuok jį švariose graduacijos bonkose. Po to atmieruok pieną kai jau augščiau sakėme. Dėdamas kiekvieną šaukštelį pieno į graduatorių, maišyk iki jis pilnai ištirps. Tada supilk viską į sterilizuotą bonkutę ir tuoj uždėk sterilizuotą čiulpiką.

Nėra reikalo vartoti leiką, bet jei vartojama, tai atminkite, kad svarbu ją turėti sterilizuotą. Sumaišyk maisto tik vienam sykiui.

Ar tavo kudikis verkia? Ar jis nervingas ir neramus? Jei taip, tai dažniausia maistas jam netinka. Jei pati negali savo kudikio žindyti, ir jei jis neauga iš krutų pieno, duok jam Bordeno Eagle Pieną — maistą, kuris laimingai išauklėjo tukstančius kudikių. Jis lengvai priruošiamas — tik dėk virinto vandens kaip liepiama. Per 65 metus motinos davinėjo Eagle Pieną kaipo didelę dovaną savo kudikiams. Jį rekomenduoja gydytojai kudikiams, kurie serguliuoja ir silpni, nes jis lengvai suvirškinamas ir teikia pilną sotumą.

Skaityk šitus straipsnius kas savaitę ir pasidėk atečiai.

Motinos! Jei randate negalima žindyti savo kūdikio tuoj, pradėkite vartoti Eagle Pieną.

Eagle Pienas išaugino daugiau vaikų negu kiti maistai krūvon sudėti. Trys gentkartės juo išaugo.

Jei prisiūsite šitą apgarsinimą į The Borden Company, Borden Building, New York, tai bus Jums jūsų kalboje paaiškinta kaip penėti jūsų kūdikį su Eagle Pienu.

Dept. 12

NGL
NORTH GERMAN LLOYD
LAIVAKORTES Į ABI PUSI
NUPIGINTOS
Į Lietuvą Per Bremen'ą
Trečia kliasa tiktai kajutos.
Nepiliečiai grįžtanti bėgy 12 mėnesių prieplaukoje netarės jokių kėblumų.
32 Broadway, New York, arba bile vietos agento

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima. Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).
Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.
Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00, ir 10 centu extra už persiuntima.
Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
319 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

VIENAS IŠ SAUGIAUSIŲ BANKŲ.
Vienas iš saugiausių ir geriausių Bankų Pittsburgh, Pa., tai yra ALL NATIONS DEPOSIT BANK. Priima pinigus ant pačėdumo ir moka 4 nuošimtį. Siunčia pinigus į visas dalis svieto greitai ir saugiai. Minėto Banko užrubežinis skyrius po vardu P. V. Obiecunas and Co. Parduoda laivakortes ant visokių linijų į Lietuvą ir iš Lietuvos ant greičiausių laivų. Parupinam pasus keliaujantiems į Lietuvą ir padirbam reikalingus dokumentus del partraukimo giminių iš Lietuvos. Padirbam įgalionjimus arba davierastis.
Reikalui atsitikus kreipkitės prie vedėjo lietuviško skyriaus ADOMO VARAŠIAUS.
ALL NATIONS DEPOSIT BANK,
12 th and Carson Street, Pittsburgh, Pa.

REIKALINGI AGENTAI
Mums reikalingi agentai tuojaus visose kolonijose nuolatiniai arba tik liuoslaikiu. Atlyginimas yra geras ir proga gera paprastam žmogui pasidaryti pinigų nuo $50 iki $75. Kas mėnesy liuosu laiku. Reikalaukite visų informacijų dykai.
Vyrai ir moterys gali buti musų agentais. Moksleiviams yra gera proga užsidirbti pinigų atliekamu laiku nuo mokinimosi.
S A N D A R A,
327 E Street, BOSTON 27, MASS.

Telegrafinės Pinigų Perlaidos 50 Centu
NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntino systemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigu savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiunčia už 50 centu
PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS.
Sulig greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiu laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėt kam reikia gražinami siuntėjui.
Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

100 litų	$11.25	400 litų	$42.50	700 litų	$73.25
200 litų	21.50	500 litų	52.75	800 litų	83.50
300 litų	32.00	600 litų	63.00	900 litų	93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo:
Naujienos,
1739 S. Halsted Street Chicago, Illinois

Kas tai yra—
„ŽMONIJOS ISTORIJA"
Tai yra puikiausia paveiksluota, 500 suvirš puslapių knyga pradedanti apsakyti žmonijos gyvenimą ant žemės su pradžia jos vystymosi iš žemesnių gyvunų, apsako plačiai tą šiose dienose svarbų klausimą, Evoliuciją.
Leidžia „Dirva" — kas iš kalno užsiprenumeruos gaus už $2.00 (ir 25c. už persiuntimą.)
Didžiausias veikalas už tokius pinigus!
——Prenumeratorių vardai tilps toje knygoje.——
(Reikalaukit cirkulioro dykai, paaiškinančio apie knygą)
„G A L I U N A S"
Drama iš Lietuvių pasakiškų kovų su žmogėdžiais senovės laikuose. Irgi leidžiama prenumeratos keliu, kaina dabar tik 25c. Po išspausdinimo bus 50c. ar 75c.
„DIRVOS" KNYGYNAS,
3352 Superior Avenue, CLEVELAND, O.

"V I L N I S"
LIETUVIŲ DARBININKŲ DU-SYK SAVAITINIS LAIKRAŠTIS,
8 PUSLAPIŲ.
Išeina Utarninkais ir Pėtnyčiomis.
VILNIS turi savo korespondentus LIETUVOJ IR RUSIJOJ, suteikia teisingas žinias iš Amerikos ir viso pasaulio nuotikių.
Vieną numerį pažiurėjimui siunčiame veltui.
VILNIES prenumeratos kaina Amerikoj: metams $3.00; pusei metų $1.75; Chicagoj ir užrubežyj, metams $3.50; pusei metų $2.00.
„V I L N I S",

Biznieriai Garsinkitės „TĖVYNĖJE".

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE
KNYGYNE
Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt.	100
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32	10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija)	20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl.	10c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68	20c.
Kas iš Kur Pareina?	20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomiai, Anglai	20c.
Kelionė į Šidlavą — pusl. 48	15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24	15c.
Kražių Skerdynės ir Jos pasekmės	15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos Karės Metu pusl. 102	35c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180	40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48	15c.
Nuo Degtinės — pusl. 19	10c.
Petras žemaitis — pusl. 69	20c.
Perspėjimas apie Šventą Tikėjimą—pusl. 63	10c.
Susiprato — pusl. 64	20c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35	10c.
SLA. Istorija (1896-1915) $1.50; audimo apdarais	2.00

Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Pasaulio Istorija (Parašė G. H. Wells) 292 pusl.	2.25
Angliškas-Lietuviškas Žodynas, 834 pusl.	6.50
Geografija arba Žemės Aprašymas, 467 pusl.	3.00
Rankvedis Anglų Kalbos, 310 pusl.	2.50
Žinynas (iš įvairių mokslo šakų) 392 pusl.	2.25
Tukstantis ir Viena Naktis — 298 pusl.	1.25
Lietuvių Kalbos Gramatika (mokslo pradžiai) 125 pusl.	.75
Aritmetikos Uždavinynas (Vadovėlis aritmetikos pradžiai) 103 pusl.	.50
Lietuvos Žemlapis	1.00
Vilnius — (Istorijos Apžvalga su daugybe paveikslų)	4.00
Lietuvių Tautos Istorija — 1923 m. leidinys — 260 pusl.	1.00
Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų	50c.
Kunigas Macochas—4-rių aktų tragedija	35c.
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama	40c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364	$1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258	1.00
Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai lietuviškos kalbų. Sutaisė A. Lalis. Pusl. 1,274. Kaina	$10.00
Žmogaus Pareigos — pusl. 245	1.00

Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų, chorų, etc.

Eglė (Žalčių Karalienė)	$10.00
Žalčio ir Gulbė Dievaičio duetas	75c.
Liet. Dainos	$1.50
Birutės arija	30c.
Pasaka (Dramatiška daina)	80c.
Kanklės 1920 m.	$2.00
Aras, kvartetas	40c.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

Biznieriai Garsinkitės „TĖVYNĖJE".

DABAR UŽSIRAŠYK
"AMERIKOS LIETUVĮ"
AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašykit dabar, o turėsite naudingą laikraštį.
Reikalaujam agentų užrašinėt AMERIKOS LIETUVĮ, pardavinėt knygas ir gražias laiškam popieras.
Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokit taip:
"AMERIKOS LIETUVIS"

VIETINĖS ŽINIOS

BABRAVIČIAUS KONCERTAS SUJUDINO VISĄ APYLINKĘ.

Artistas Juozas Babravičius kostiume „Sivilijos Kirpėjas" operoje, grafo Almaviva rolėje.

Besiartinant artisto Juozo Babravičiaus koncertui, netik Brooklyno ir New Yorko lietuviai šituo svarbiu įvykiu susidomėjo, bet ir visa apylinkė sujudo ir skubinasi pirkti bilietus iš anksto, kad buti užtikrintais su vieta. Pavizdžiu, pereitą savaitę Newarko, N. J., lietuvių žymus biznierius p. Trečiokas nupirko visus koncerto bilietus iš „Tėvynės" redakcijos ir tai dar neužteko bilietų jo suorganizuotam niuvarkiečių buriui. Kiek tenka patirti, tai skubiai bilietai perkami ir kitose pardavinėjimo vietose ir net amerikonai ir kiti svetimtaučiai skubiai bilietus perka ir pačios svetainės kasoje. Spėjama, kad visai maža bilietų liks neparduotų prieš koncertą ir svetainės kasoje koncerto vakare gali pritrukti jų.

Tiesa, svetainė yra didelė ir rodos netikėtina, kad joje pritruktų vietų, bet ką gali žinoti... Ypač kuomet svetimtaučiai skaitlingai perka bilietus, tai visko gali buti. Todel patartina lietuviams bilietus nusipirkti iš anksto, nes koncertas jau čia pat.

Dar kartą primename, kad koncertas įvyks sekamo sekmadienio, spalių 11 d., vakare, Brooklyn Academy of Music salėje, (Music Hall), Lafayette Ave., arti Flatbush Ave., Brooklyne. Svetainė atsidarys 7 val. vakare, o koncertas prasidės 8:15 val.

Kelrodys pasiekimui svetainės: Važiuojant iš Williamsburgo „crostown" De Kalb Ave. ir Gates Ave. karais, reikia išlipti ant Flatbush Ave. B. M. T. subve važiuojant ir mainanties ant Canal St., išlipkite De Kalb Ave. stotyje. Važiuojant Fulton St. elevatoriu išlipkite Lafayette Ave. stotyje. Važiuojant Interborough—Septintos Ave arba Lenxington Ave. subvėmis reikia imti traukiniai, kurie eina į Brooklyną ir išlipti Nevins St. stotyje. Išlipus visose stotyse reikia eiti iki Lafayette Ave. ir Flatbush Ave. ir čionai rasite minimą koncerto salę.

KOMP. PETRAUSKAS JAU ATVYKSTA AMERIKON.

Šiomis dienomis „Tėvynės" redakcija gavo nuo komp. Miko Petrausko laišką, rašytą iš Šiaulių rugsėjo 19 d., kuriame tarpe kitko rašo sekamai:

„Amerikos vizą jau turiu ir sėdu laivan „Leviathan" iš Cherbourgo (Prancuzijoje) spalių 13 d. ir plauksiu linkui Amerikos. Taigi neužilgo pasimatysime vėla Amerikoje, kurioje ilgesnį laiką pagyvenus, labai sunku tą laisvą kraštą užmiršti...

Pirmas koncertas bus Chicagoje, o po to važiosiu koncertuvių kolonijų. Koncertui programą turiu naują: nauji mano kuriniai, taipgi ir kitų modernininių kompozitorių kuriniai. Turiu ir klasinių veikalų, nes mat klasikų vis dar neapleidžiu — jie turi vertę mokslui ir modernistų upui.

Gyvenu dar Šiauliuose ir ruošiu programą. Šiauliuose daug ramiau gyventi, negu Kaune. Gyvenu pas labai malonius žmones, tai pas ponus Zubovus. Visiems savo pažįstamiems ir draugams siunčiu glėbius labų dienų!"

ATSILANKĖ REDAKCIJON.

Rugsėjo 30 d. aplankė SLA. Centrą ir „Tėvynės" redakciją SLA. Sekretorės — p-lės Jurgeliutės motina p. Jurgelienė iš Shenandoah, Pa., ir jos sesutė Marė Kavaliauskienė iš Minersville, Pa. Abi gerbiamos viešnios yra SLA. narės ir pasirodo, kad artimai seka SLA. reikalus, nes visą judėjimą musų organizacijos kuopuikiausiai žino. Jos atvyko apie savaitei laiko paviešėti pas SLA. Sekretorę ir pasižiurėti didžiulio New Yorko, tad prie progos aplankė ir savo organizacijos Centrą. Šios savaitės pabaigoje gerb. viešnios išvyko namo.

DU ČIKAGIEČIU LIETUVOJE „APDIRBO".

Spalių 2 d., laivu „Berangaria", sugrįžo iš Lietuvos du čikagiečiai: SLA. 109 kuopos žymus darbuotojas ir finansų sekretorius p. Bronius Lenkauskas ir vietinis biznierius p. Mykolas Orbakas. Spalių 3 d. atsilankė jiedu „Tėvynės" redakcijoje ir papasakojo daug įdomybių apie Lietuvą. Jų abelni įspudžiai iš Lietuvos labai geri ir jie tikisi, kad greitoje ateityje visas Lietuvos gyveinimas žymiai pagėrės.

Apart kitų įdomybių jie nedrąsiai prisipažino, kad juos Lietuvoje „apdirbo" — netikėtai abudu apsivedė. P. Lenkauskas apsivedė su p-le Stefanija Kazanauskiute, kuri yra „Paramos" koperatyvo Kauno priemiesty Slabadoj vedėja, o p. Orbakas apsivedė su p-le Julija Milinauskaite. Jau iš pat karto buvo galima pastebėti, kad broliam čikagiečiam kokia nors nelaimė nutiko, kas vėliau ir paaiškėjo, kad nelaimė yra nemaža: ką tik apsivedę jaunas žmoneles turėjo palikti Lietuvoje ir patys vieni keliauti atgal Amerikon... Vienok jie tikisi, kad neužilgo atvyks Amerikon ir jų žmonelės, nes dabar kartu negalėjo vykti delei tų nelemtųjų imigracijos suvaržymo įstatymų. Spalių 3 d. vakare aubdu linksmi ir malonųs čikagiečiai išvyko į savo numylėtą Chicagą.

ĮVAIRIOS NEW YORKO ŽINUTĖS.

New Yorko nejudomas turtas, sulig miesto valdiško įkainavimo, siekia $17,119,659,544. Senis Rockefelleris stovi pirmoje vietoje iš visų privačių savininkų, kurio nejudoma nuosavybė įkainuota $1,100,000. Visa privačių žmonių nuosavybė išneša tik $959,994,950, o visa likusioji yra įvairių kompanijų, korporacijų ir organizacijų nuosavybė. Iš aukščiau minėtos sumos $4,700,000,000 paliuosuota nuo mokėjomo mokesnių. Viso atskirų namų visame didžiajam New Yorke yra apie 708,000. Šiais metais naujų namų pastatyta sekamai: New Yorke — 423 — visi dideli namai; Brooklyne — 11,666 įvairus namai; Queense — 19,543 įvairus namai; Bronkse—3,840 įvairių namų. Privatiškų savininkų mokančių mokesnius yra 80,351.

Pavogė viršaus $750,000 vertės brangakmenių iš Hotel Plaza. Šita vagystė įvyko rugsėjo 30 d., ponios James P. Donahue kambariuose minimam Hotel Plaza, kuomet pati p. Donahue [illegible] limais jos miegruimio, iš kurio ir brangenybės pavogtos. Vagys įlindo per miegruimio langą ir atlikę darbą nepaliko jokio pėdsakio paskui save. Vagystė papildyta į 24 valandas po to, kai p. Donahue aplaikė iš Paryžiaus didelių ir brangių perlų šniurą. Brangenybės buvo apdraustos ant miliono dolerių.

New Yorko prokuroras Banton, spalių 5 d. pradėjo stiprų ir didžiausį vajų prieš kriminalius prasikaltimus. Jam pagalbon stojo net 9 generalių sesijų teismų teisėjai, kurie dės visų pastangų, kad kriminalių nusikaltimų bylos butų nagrinėjamos kuoskubiausiai ir kad kaltininkai butų baudžiami atatinkamomis bausmėmis.

New Yorko su visais priemiesčiais visų gatvių ilgumas išneša 4,000 mylių. Paties New Yorko visų gatvių ilgumas išneša 500 mylių, o Brooklyno ir Queenso po 1,305 mylias. Pačiame New Yorke yra dar 10 mylių ilgio neišgrįstų gatvių, o Queense 800 mylių tokių gatvių yra. Viso didžiąjam New Yorke išgrįstų gatvių yra apie 2,500 mylių ilgio, o neišgrįstų apie 1,500 mylių.

Balsuotojų registracija New Yorke prasidėjo pereitą pirmadienį, spalių 5 d., ir tęsis visą savaitę iki šeštadienio užbaigos. Galima užsiregistruoti kiekvienoje balsavimo vietoje nuo 5 iki 10:30 val. vakare. Neužsiregistravę piliečiai negalės balsuoti sekamais rinkimais, todel patartina kiekvienam užsiregistruoti ir atlikti savo pilietines pareigas — pareikšti savo balsą valdininkų rinkimuose.

Geras abelnam naudojimui linimentas
Pain-Expelleris
Kuomet reumatizmas ar neuralgija vargina jus, ištrinkite skaudamas vietas šiuo atsakančiu šeimyniniu linimentu ir tuojas pajausite palengvinimą.
35c ir 70c bonka vaistinėse. Tėmykite, kad butų Inkaro vaizbaženklis
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

NAUJAS
Aušros Knygyno Katalogas
Sykiu ir Kalendorius
1926 ir 1927 Metų.
Visi, kurie prisiųs 15 centų štampomis padengimui persiuntimo lėšų,—aplaikys Aušros Knygyno Katalogą. Katalogė randasi visos geriausios knygos, kurios buvo išleistos Lietuvoje ir Amerikoje iki Rugp.-August 1 dienai, 1925 m. Taipgi Kalendorius 1926 ir 1927 metų su amerikoniškoms ir bažnytinėms šventėmis. Vienas iš turtingiausių katalogų lietuviuose, gausiai iliustruotas.
AUŠROS KNYGYNAS
3210 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

SKAUSMAS KUR? PAMINKIT.

YRA GERAS DEL:
1. Ramatiško gėlimo.
2. Nerviško galvos skausmo.
3. Neuralgijos skausmo.
4. Mešlungško traukimo.
5. Kietsprando.
6. Skausmo šonų, krutinės ir pečių.
7. Apsideginimo ir žaizdų.
8. Apsisaugojimo nuo uodų.
9. Skaudančių muskulų.
10. Apsisaugojimui nuo užnuodijimo, nuo silpnų atsitikimų, įdreskimo ir t. t.
Prekė 35c., 65c. ir $1.25.
Del patarimo arba knygutės rašykite į:
ALBERT G. GROBLEWSKI & CO.

Nuo Skausmų
krutinėje ir strėnose, nuo strėndieglio, užsigavimo, itempimo, štyvumo vartok
Severa's Gothardol.
Tai naminis linimentas greitai palengvina plėšiančius nepakenčiamus reumatizmo ir neuralgijos skausmus.
Kaina 30 ir 60 centai.
Pirmiausiai kreipkis į aptieką.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

LIETUVON

NAUJAI NUPIGINTOS KAINOS Į ABI PUSI.
Trečioje kliasoje sulig laivo į Kauną ir atgal nuo $203 iki $216
GERA NAUJIENA. Naujas Suv. Valst. įstatymas pavelija atlankyti Tėvynę ir buti metus, paskui be kliučių grįžti Amerikon nežiurint kvotos.
Musų dideli laivai milžinai kaip MAJESTIC, didžiausias pasauly, OLYMPIC, HOMERIC, LAPLAND, PITTSBURGH, ARABIC, etc. siulo greitą kelionę į Cherbourg, Southampton, Antwerp. Daug laivų išplaukia kas savaitę.
Visi musų 3-čios kliasos keleiviai gauna atskirus kambarius dviems, keturiems ar šešiems žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas.
Kreipkitės prie mus vietinių agentų arba
WHITE STAR LINE
RED STAR LINE
No. 1 Broadway, New York

GERIAUSI RANKŲ DARBO ITALIŠKI ARMONIKAI.

Mes pasiimame ir importuojame visokių rūšių geriausius rankų darbo Itališkus Armonikus, kurie yra geriausi pasaulyje. Garantuojami dešimčiai metų. Musų kainos yra žemesnės už kitų išdirbėjų kainas. Dykai suteikiamos pamokos groti armoniku. Mes garantuojame, kad jus galėsite groti musų dideliais Armonikais iš gaidų pasipraktikavę apie 4 mėnesius. Rašykite angliškai del pilnų informacijų. Pareikalavus pasiunčiame iliustruotą katalogą.
RUATTA SERENELLI CO.,
817 Blue Island Ave., Dept. 66.
CHICAGO, ILL.

Gudrus Teisėjas Išgelbėjo Seimyną.

Namų savininkas užganėdintas Visi linksmi!

Tula lenkų šeimyna New Yorke nesenai buvo pašaukta į teismą, kuriame ėjo byla delei jos išvarymo iš namų. Principialiais liudininkais buvo keli kaimynai, kurie skundėsi, kad jie nuolatos yra erzinami verkiančių kudikių šitos lenkiškos šeimynos apartamente. Kaimynai tikrino, kad jie negali net naktimis miegoti delei to kudikių verksmo ir todel prašę namų savininko išvaryti šią lenkų šeimyną is tų namų.

Teisėjas išklausęs verkiančių kudikių motinos pasiteisinimo, kad ji negalinti verkiančių vaikų nutildinti, nes jie verkia kankinami mėšlungio, paeinančio nuo vidurių dieglio ir užkietėjimo ir ji nežinanti kaip jiems pagelbėti. Išmintingas teisėjas įsakė jai tuojaus nueiti į aptieką, nusipirkti už 35c. bonką BAMBINO ir jo duoti kudikiams, kuomet tik užeis tie skausmingi simptomai. Teisėjas bylą sulaikė 10 dienų, o motina padarė viską kaip buvo įsakyta. Dabar kudikiai naktimis jau neverkia, kaimynai yra užganėdinti, namų savininkas ištraukė bylą ir visi sau linksmai gyvena.

BAMBINO yra kudikių geriausiu draugu. Kudikiai mėgsta jį! Jie net prašo daugiaus!

(Paskelbimas)

NAUJAS VEIKALAS
"ALENUTĖ"
Tai yra 2-jų aktų, 3-jų paveikslų drama, iš realio šių dienų gyvenimo
"...Jaunas literaturos mėgėjas, p. Steponaitis, pabandė duoti musų scenai dar vieną veikalą (jis yra parašęs keletą), kuriame atvaizdina tarp mergelės ir jaunikaičio tyrą meilę, piktų žmonių kėsintą, bet nepajėgtą sugadinti.." „Vienybė."
Šis veikalas lengvas lošimui ir šiaip pasiskaitymui.
Kaina 25c. Užsisakykit tuoj.
LITERATUROS DRAUGIJA,
312 Broadway, So. Boston, Mass.

RIMBAS
Puikus ir Didelio Formato Juokų ir Satyros Mėnesinis Žurnalas
Išeina pradžioje kiekvieno mėnesio. „Rimbe" susispietę geriausi Amerikos ir Lietuvos humoristai ir karikaturistai. Telpa kunigo DRIMBOS pamokslai, labai puikios originalės eilės, MELAGIO pastabos ir daug visokių naujenybių. Tokio laikraščio lietuviai dar neturėjo. Jis „bytina" visus buvusius juokų laikraščius.
Kaina: Amerikoje, vieno numerio — 10c. Prenumerata metams $1.00. Lietuvoj prenumerata metams $1.50; vienas ekzempliorius — 15c. Agentams duodame 50%. Pinigus siųskite **„Rimbo" Administ., 3 Bateman Pl., So. Boston, Mass.**

ĮŽYMI NAUJIENA MUZIKOJE!
Kas negirdėjo ne laiku mirusio Čiurlionies? Jis buvo netik gabus dailininkas, bet ir kompozitorius. Lietuvos Švietimo Ministerija išleido jo muzikos kurinius ir „Vienybės" Knygynas gavo jų išplatinimui Amerikoje:
DEL PIANO
No. 167. Septyni Preliudai ir Fuga. (Su Čiurlionies paveikslu ir reprodukcijomis jo piešinių). Kaina $1.60
No. 168. Du kanonai, 9 preliudai ir Nokturna. Kaina $1.20
No. 169. Muzikališki Bruožai. Kaina ..... .80
No. 170. Liaudies Dainelės. (Reprodukcijos jo piešinių. Yra pora dainelių ir su žodžiais). Kaina $1.20
KORAMS
171. Liaudies Dainos. (Apie 15 liaudies dainų sudėstytų mišriems korams, su paveikslais). Kaina $1.00
172. Sanctus ir Neliuskime. (Bažnytiniams korams) ..... .80
VARGONAMS
173. 14 trumpų preliudų vargonams ..... 60c.
Spaudą prižiurėjo Stasys Šimkus. Knygos labai gražiai išleistos ir malonios turėti.
VIENYBĖ,
193 Grand Street, BROOKLYN, N. Y.

S. L. A. 83 KUOPOS
JAUNOLIŲ MOKYKLA
SOKOLŲ SVETINĖJE,
190 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Prasidės šetadieny, Spalių 10 d., 1925 m.
2 val. po pietų.

Kiekvieno lietuvio yra šventa pareiga mokėti savo tėvų kalbą. Amerikoje gimę lietuviai ne visi turėjo progos tokiais laimingais buti. Delei susidėjusių šiame krašte aplinkybių, daugelis čia gimusių jaunuolių net nė su savo tėvais negali susikalbėti: vaikai nemoka lietuviškai, tėvai — angliškai. Nemokėdami savo tėvų kalbos jaunuoliai šalinasi nuo savų žmonių, jų veikimo, pagaliau net savo tėvų. 83 kuopa, atsižvelgdama į šią liudnią lietuvių jaunuolių padėtį, rado reikalingu įsteigti jaunuolių mokyklą. Šioje mokykloje bus mokoma lietuvių kalbos, rašybos, gramatikos, meno (lengvų vaidinimų, dainavimo) ir tt. Todel kiekvienas tėvas prigalėtų savo jaunuolius atsiųsti šion mokyklon, o čia jie bus tinkamai pamokinti. Mokestis visai žema, nes tik 25c. savaitėje.

Tėvai, Siųskit Savo Jaunuolius Šion Mokyklon!

Užsiregistruoti galima spalių 6 ir 9 dd., „Vienybės" ofise ir S. Paužos krautuvėje. Taipgi bus galima mokyklon įstoti ir jos atidarymo dienoje, užsiregistruojant pamokų vietoje aukščiau paminėtu laiku.

MOKYKLOS KOMISIJA.

Geras paprotys
Naudokit Ruffles kasdien, kad užlaikius galvos odą sveika ir kad turėti puikius švilgančius plaukus.
Ruffles
sumaikina pleiskanas, tą svarbiausį priešą gražių plaukų.
Nusipirkite bonką už 65c šiandien pas savo vaistininką. 75c kuomet siumčiama tiesiog iš laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

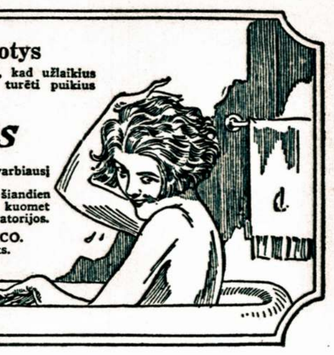

KIEKVIENAS GALI GAUTI DYKAI

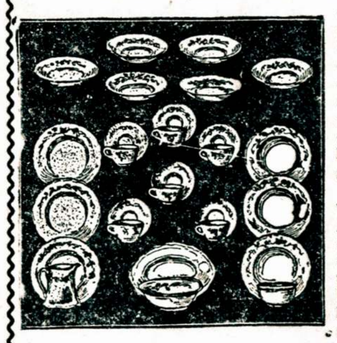

dailų setą indų, padarytų iš tyros baltos porcelianos, gražiai išmargintais pašaliais, susidedantį iš didelių zupės lėkščių, didelių paplokščių lėkščių, mažų lėkštaičių, puodelių, vieno palmiško ir vieno gilaus bliudo. Tai yra toki proga, kokios niekados nebesulauksi gauti **dykai šį indų setą.**

Kiekviena moteris, duktė ar vyras gali visa tai gauti, BE JOKIO CENTO. Visa, ko mes reikalaujame, supažindink su musų prabingties ir Dovanų prekėmis, nurodytomis musų kataloge, savo draugus; tą kiekvienas gali padaryti, **nes prityrimo visai nereikia.**

Mes turime tukstančius tokių indų setų, kuriuos norime DYKAI atiduoti. Buk pirmutinis savo mieste ir gauk juos. **Mes jau išdalinome tukstančius tokių dailių indų setų. Mes norime vieną ir tau duoti. Negaišuok.** Išpildyk čia pridėtą kuponą ir tuojaus siųsk ji mums.

HOME SUPPLY CO.,
Dept. 532, 131 Duane St.,
NEW YORK, N. Y.

HOME SUPPLY CO.,
Dept. 532, 131 Duane Street,
NEW YORK CITY
Atsiųsk man vieną Indų Setą DYKAI.
Pavardė.....
Adresas.....
Miestas.....
Valstija.....

TAI NE SAPNAS
Pirmų-pirmiausias išplaukimas
IŠ NEW YORKO TIESIOG Į KLAIPĖDĄ
BALTIJOS AMERIKOS LINIJOS
EKSKURSIJA LAIVU „LITUANIA"
13-tą Spalio, 1925
PIRMĄ KARTĄ ISTORIJOJ
Reguliariškas pasažierinis laivas vežš ekskursiją stačiai į Tėvynę-Lietuvą
Iš New Yorko į Klaipėdą
Nereikės persėst, nereikės bagažą vilkti iš vietos į vietą, iš laivo į laivą, iš traukinio į traukinį — tiesiai iš porto į portą—tai tikra geradėjystė šeimynoms, moterims ir vaikams. Tuojau užsisakykit vietas ir prisidėkit prie burio ekskursantų, nes kita proga važiuoti stačiai į Klaipėdą greit nepasitaikys.
Kompanijos ištyręs palydovas, Jusų tautietis Juozas Smitras, važiuos drauge ir suteiks savo pagalbą.
Išplaukimai iš New Yorko:
EKSK. LAIV. „LITUANIA" 13 SPALIO
tiesiog į Klaipėdą
LAIVAS „ESTONIA" 3 LAPKRIČIO
KAINOS LAIVAKORČIŲ:
3-čią klesa į Klaipėdą — — — — — — — — — — — — — $107.00
3-čią klesa į Klaipėdą, perkant abi pusi, sučėdysi $44.50, $181.00
2-tra klesa į Klaipėdą — — — — — — — — — — — — — $132.50
2-tra klesa į Klaipėdą, perkant abi pusi, sučėdysi $27.50, $247.50
„Head-Tax" ir „Revenue-Tax" atskirum.
Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į
BALTIC AMERICA LINE,
9 Broadway, New York.